

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİLERİN İNTERNET KULLANIMINA
YÖNELİK VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülhan Bengihan

Şubat 2010, LEFKOŞA

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİLERİN İNTERNET KULLANIMINA
YÖNELİK VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülhan Bengihan

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Murat TEZER

Şubat 2010, LEFKOŞA

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŞMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Hüseyin Uzunboylu

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Murat TEZER

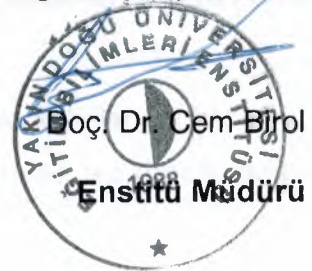
Üye : Yrd. Doç. Dr. Havva Başak

İmza

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2010

ÖNSÖZ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen değişimler ve yenilikler ile yaşamımızın her alanında yeni yönelimler söz konusudur. İnternet de bu değişimler ve yeniliklerin en önemlilerindendir. İnternet'in gelişimi ile hayatımıza giren birçok olumlu ve olumsuz etkileri söz konusudur.

Bu araştırma internet'te olan gelişmelerden yola çıkarak ilköğretimde öğrenim gören öğrencilerin internet kullanımına yönelik velilerinin görüşlerini ortaya koyabilme amacıyla yapılmıştır.

Araştırma bir yıllık yoğun ve titiz bir çalışmanın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak geliştirilen önerilerin daha sonra yol gösterici olması umulmaktadır. Ayrıca elde edilen bulgular ile ilköğretimde çocuğu bulunan bir çok velinin çocuklarının internet kullanımı konusunda bilgi birikimlerini artıracığına inanılmaktadır

Beş bölümden oluşan araştırmanın, birinci bölümünde, araştırmanın problem durumu irdelendikten sonra amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve ilgili kavramlar açıklanmıştır. İkinci bölümde, araştırma konusunun kavramsal çerçevesi ve ilgili araştırmalar açıklanmıştır. Üçüncü bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve uygulama, verilerin çözümü ve yorumlanmasında kullanılan istatistiksel teknikler yer almıştır. Dördüncü bölümde elde edilen bulgular açıklanmıştır. Bulgulara dayalı olarak açıklanan sonuçlar ve öneriler ise çalışmanın beşinci bölümünde yer almıştır.

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde yardımları ve katkıları olan herkese teşekkürü bir borç bilirim.

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde değerli öneri ve katkılarıyla her türlü ilgiyi, anlayışı ve bilimsel yardımı gördüğüm, kıymetli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Murat Tezer'e teşekkür ederim.

Tüm üniversite hayatım boyunca bana güvenip desteğini ve ilgisini hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Hüseyin Uzunboyly'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca araştırmada sabrederek yardımlarını esirgemeyen Uz. Mukaddes Sakallı, Uz. Hüseyin Bicen, ve Öğr. Gör. Melike Emindayı olmak üzere tüm hocalarım ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Yalnızca bu araştırmada değil hayatımın her anında bana destek olan bu günlere gelebilmemi sağlayan aileme teşekkürler.

Gülhan BENGİHAN

ÖZET

İLKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİLERİN İNTERNET KULLANIMINA YÖNELİK VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Yazar	: Gülhan Bengihan
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans
Anabilim Dalı	: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Danışman	: Yrd. Doç. Dr. Murat TEZER

Çağımızın en etkili iletişim aracı olan bilgisayarlar toplumun her kesimine sunmuş olduğu olanaklardan dolayı her alanda kullanılır duruma gelmiştir. Bu olanaklardan sadece biri olan internet kavramı da velilerin çocukları üzerinde bu teknolojik kavramı ne derece iyi biliyor ve kullanıyorlar sorusunu uyandırmaktadır.

Buna bağlı olarak yapmış olduğum çalışmada ilköğretimde öğrencilerin internet kullanımına yönelik velilerinin görüşleri araştırılıp incelenmiştir.

Araştırmada, ailelerin internet kullanımına yönelik görüşleri alınmış, görüşler alınırken 5'li likert tipi anket formu kullanılmış, ve sonuçların verileri SPSS 17.0 paket programı kullanılarak aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi analizleri yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrenci velileri internet kullanımına yönelik olumlu görüş bildirmişlerdir. Ayrıca bu araştırmada, ailelerin çocuklarını, internet kullanımına karşı bilgilendirmek ve onlara yardımcı olabilmelerini sağlayacak gerekli önerilerde de bulunulmuştur.

Ülkemizde bilgisayar ve internet kullanımı yaygınlaşıp, internet kullanımının katkılarının çok üzerinde durulduğu bir zamanda, çocuklarımızın ve gençlerimizin zarar görmemesi ve karşılaşabilecek olumsuzluklardan fazlaca etkilenmemesi için, ailelerin konu hakkında bilgi birikimlerini artırmaları ve internet konularında daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

SUMMARY
PARENTS VIEWS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS' ON THE USE OF
INTERNET

Author	: Gülhan Bengihan
Quality of Thesis	: Master
Main Art	: Computer Education & Instructional Technology
Advisor	: Yrd. Doç. Dr. Murat TEZER

The most effective communicative tool of our generation is the computer which is due to the opportunities it offers to the society which has become a useful development in all areas. Within these opportunities which one is the use of the internet, a question is raised about how well parents have knowledge about the effects and causes on children of technological concepts.

Consequently, this study has been made in order to obtain the parents views on the use of internet of their children who goes to primary school. A questionnaire form was administered to obtain their views in a 5 point likert scale, and the data of the findings were input using the SPSS Software Version 17.00 package program together with the analysis of the arithmetic mean, standard deviation, chi square and t-test analysis. According to the results of the questionnaire, students' parents have shown a positive view towards the use of internet of the children where parents have suggested informing their children on the use of the internet and helping them towards this too.

In North Cyprus there has been a widespread use of computers and internet, in order for our children and youths to not face any harm and negative effects within the contributions of the use of internet, families should share their comprehensive knowledge on this subject matter and also they must be more aware on the effects and causes on the use of internet.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	II
ÖNSÖZ	III
ÖZET	V
SUMMARY	VI
İÇİNDEKİLER	VII
TABLolar	XI
ŞEKİLLER	XIII
KISALTMALAR	XIII

BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	9
Önem	10
Varsayımlar	11
Sınırlılıklar	11
Tanımlar	12
2. KAVRAMSAL TEMELLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	13
2. 1. KAVRAMSAL TEMELLER	13
2. 1. 1. Eğitim	13
2. 1. 2. Öğretim	14
2. 1. 3. Öğrenme	14
2. 1. 4. Teknoloji	15
2. 1. 5. İnternet	16
2. 1. 6. Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Çocuklar	16

Üzerindeki Olumsuz Etkileri:	
2. 1. 6.1. Bağımlılık	16
2. 1. 6. 2. Şiddet ve Cinsellik	17
2. 1. 6. 3. Kontrolsüz Alışveriş	17
2. 1. 6. 4. İçki, Sigara Ve Uyuşturucuya Özendirme	18
2. 1. 6. 5. Hacker Yetiştirilmesi	18
2. 1. 6. 6. Eğitim Açısından Zararları	18
2. 1. 6. 7. Teknik Zararlar	18
2. 1. 7. Bilişim Suçları	19
2. 1. 8. Siberzorbalık	20
2. 1. 9. İnternet Ve Pornografi	21
2. 1. 10. İnternet Kafeler	22
2. 1. 11. Chat	23
2. 1. 12. İnternetin Kullanıcılarına Olumlu Sosyal Etkileri	24
2. 1. 13. Eğitimde İnternet Kullanımı	26
2. 1. 14. Eş Zamanlı (Senkron) İletişim	28
2. 1. 15. Eş Zamansız (Asenkron) İletişim	28
2. 1. 16. Sosyal Ağ Paylaşım Siteleri	29
2. 1. 17. İnternet Ve Bilgisayar Aracılı İletişim Üzerine Kuramlar	30
2. 1. 17. 1. Ekolojik Kuram	30
2. 1. 17. 2. Bilişsel-Davranışçı Kuram	31
2. 1. 17. 3. Sosyal Biliş Kuramı	32
2. 1. 17. 4. Kitle İletişim Kuramı:	33
2. 1. 17. 5. Kritik Kitle Kuramı	33
2. 1. 17. 6. Karşılıklı Etkileşim Kuramı	34
2. 1. 17. 7. Kullanma ve Haz Alma Kuramı	34
2. 1. 18. İnternet İle İlgili Bazı Genel Terimler	35
2. 1. 18. 1. Yerel ve Geniş Bölge Alan Ağları	35
2. 1. 18. 2. WWW Nedir ?	35

2. 1. 18. 3. Portal Nedir?	36
2. 1. 18. 4. ADSL Nedir?	36
2. 1. 18. 5. İSS (ISP) Nedir?	36
2. 1. 18. 6. Kablo İnternet	37
2. 1. 18. 7. Uydu İnternet	37
2. 1. 18. 8. İnternet Kaynakları	38
2. 1. 18. 9. Elektronik Posta (e-posta)	39
2. 1. 18. 10. Haber grupları	39
2. 1. 18. 11. Telnet	39
2. 1. 18. 12. Sohbet Odaları (Internet Relay Chat, IRC)	40
2. 1. 18. 13. Dosya Aktarımı (FTP)	40
2. 1. 18. 14. Wiki	40
2. 1. 19. Türkiye'de Kuzey Kıbrıs'ta İnternet'in Gelişimi	41
2. 1. 19. 1. Türkiye'de İnternet'in Gelişimi	41
2. 1. 19. 2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde İnternet'in Gelişimi	42
2. 2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	43
3. YÖNTEM	51
3. 1. Araştırma Modeli	51
3. 2. Evren ve Örneklem	51
3. 3. Veri Toplama Araçları	52
3. 4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	52
3. 5. Süre ve Olanaklar	53
4. BULGULAR ve YORUMLAR	54
4. 1. Örneklemenin Demografik Özellikleri	54
4. 1. 1. Veli	54
4. 1. 2. Cinsiyet	55
4. 1. 3. Yaş	55
4. 1. 4. İnternet Bağlantı Türü	56
4. 2. İnternet Kullanımı ve İzin Durumu Sonuçları	57

4. 3. Velilerin Demografik Bilgilerinin Anket Maddeleri ile Karşılaştırılması	68
5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	76
5.1. Sonuçlar	76
5.2. Öneriler	80
KAYNAKÇA	84
EKLER	93
Ek – 1 Bilgi Toplama Anketi	93

TABLÖLAR

Sayfa No

Tablo 1.	Ülkelere Göre İnternet Kullanımı	5
Tablo 2.	Kişisel Bilgiler ve Anket Onuçlarının Yorumlanmasında Kullanılan Sınırlar	53
Tablo 3.	Çalışma Süresi	53
Tablo 4.	Öğrenci Velisine Yönelik Dağılım	54
Tablo 5.	Cinsiyete Yönelik Dağılım	55
Tablo 6.	Velilerin Yaş'a Yönelik Dağılım	55
Tablo 7.	İnternet Bağlantı Türüne Yönelik Dağılım	56
Tablo 8.	Çocuğunuzun İnterneti Bir Hafta İçinde Kullanma Sıklığı ile Bir Gün İçinde Kullanma Sıklığı Arasındaki İlişki Ki-Kare (X^2) Testi	57
Tablo 9.	Velilerin Çocuklarının İnternet Kullanımına İzin Verme Durumuna Yönelik Dağılım	58
Tablo 10.	Çocuğunuzun İnternet Kullanım İzni İle İnterneti Bir Hafta İçindeki Kullnma Sıklığı Arasındaki İlişki Ki-Kare (X^2) Testi	59
Tablo 11.	Evinizde İnternetiniz Olması ile Çocuğunuzun İnternet Kullanımı Arasındaki İlişki Ki-Kare (X^2) Testi	60
Tablo 12.	Annenin Eğitim Durumu ile Çocuğunuzun İnternet Kullanımı Arasındaki İlişki Ki-Kare (X^2) Testi	61
Tablo 13.	Babanın Eğitim Durumu İle Çocuğunuzun İnternet Kullanımı Arasındaki İlişki Ki-Kare (X^2) Testi	62
Tablo 14.	Çocuğunuzun Bir Gün İçinde İnterneti Kullanma Sıklığı ile Siz Çocuğunuzun Bir Gün İçerisinde İnterneti Ne Kadar Kullanmasını İstiyorsunuz Arasındaki İlişki Ki-Kare (X^2) Testi	63
Tablo 15.	Çocuğunuzun İnternet Kullanımına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	65
Tablo 16.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Evindeki İnternet Bağlantısı ile Anket Maddelerine Yönelik T- Testi Sonuçları	68

Tablo 17.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Çocuklarının Cinsiyeti ile Anket Maddelerine Yönelik T- Testi Sonuçları	69
Tablo 18.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Çocuklarının Sınıf Tekrarı ile Anket Maddelerine Yönelik T- Testi Sonuçları	69
Tablo 19.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Cinsiyeti ile Anket Maddelerine Yönelik T- Testi Sonuçları	70
Tablo 20.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Çocuklarının İnterneti Bir Hafta İçinde Kullanım Süreleri ile Anket Maddelerine Yönelik Anova Sonuçları	70
Tablo 21.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Çocuklarının Sınıfı ile Anket Maddelerine Yönelik Anova Sonuçları	71
Tablo 22.	Örnekleme Oluşturan Velilerin (Anne) Eğitim Durumu ile Anket Maddelerine Yönelik Anova Sonuçları	72
Tablo 23.	Örnekleme Oluşturan Velilerin (Baba) Eğitim Durumu ile Anket Maddelerine Yönelik Anova Sonuçları	73
Tablo 24.	Örnekleme Oluşturan Velilerin Çocuklarının İnterneti Bir Gün İçinde Kullanma Süreleri ile Anket Maddelerine Yönelik Anova Sonuçları	74
Tablo 25.	Örnekleme Oluşturan Velilerin İstekleri Doğrultusunda Çocuklarının İnterneti Bir Gün İçinde Kullanma Süreleri ile Anket Maddelerine Yönelik Anova Sonuçları	75

ŞEKİLLER

Sayfa No

Şekil 1. Dünyada Bölgelere Göre İnternet Kullanımı

4

KISALTMALAR

DARPA	: Defence Advanced Research Project Agency
E-mail	: Elektronik posta
F	: F istatistiği
HTTP	: Hyper Text Transfer Potocol
HTML	: Hyper Text Markup Languge
IRC	: Internet Relay Chat
LAN	: Local Area Networks
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MUD	: Çok kullanıcılı oyunlar
PIK	: Patolojik İnternet Kullanımı
CHAT	:Sohbet
f	:Frekans
%	:Yüzde

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları belirtilmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında geçen bazı kavramların tanımlarına da yer verilmiştir.

Problem

Çağımızın en güçlü kitle iletişim araçlarından biri olan bilgisayarlar ve yaşamımıza giren internet, bugün bilgilenme, işlem yürütme, haberleşme, eğitim ve eğlence fonksiyonlarıyla hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Günümüz toplumunda insanlar, bilgisayar ve internet ile küçük yaşlarda tanışmakta; evde ve okulda, gerek okulda verilen ödevleri için gerek eğlence için bilgisayardan ve internetten yoğun bir şekilde istifade etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında çocuklar, teknolojiyi iyi kullanan ve onu ileriye taşıyacak etkenlerin başında gelmektedir. Bilgisayar ve internet, sadece erişkinler için değil; aynı zamanda çocuklar için de oldukça faydalı bir ortamdır. Çocuklarının, bir eğitim, eğlence ve iletişim aracı olarak bilgisayarlardan ve internetten doğru ve etkin bir şekilde faydalanması adına birçok anne baba, çağa ayak uyma ve bilgiye daha çabuk ve etkin bir şekilde erişebilmeleri için çocuklarına bu tür imkânları sunmak istemektedirler. Bunun sonucunda da velilerin, interneti kullanan çocuklarının, bu teknolojik kavramı ne derece iyi biliyor ve kullanıyorlar sorusunu sormalarına neden olmaktadır.

Küreselleşme ile birlikte önemi daha da artan internet; bilgi ve iletişimde sınırların aşılabildiği en üst nokta olarak nitelendirilebilen elektronik bir sistem ve kültürel bir olgudur. Küreselleşme sürecinde dünyanın her bölgesinden farklı demografik özelliklere sahip bireylerin yaşamlarını kolaylaştırabilecek bilgilere internet aracılığı ile ulaşabilmelerini sağlayan internet, günümüzde hem bireysel

hem de toplumsal anlamda iletişimin ve bilginin odağını oluşturmaktadır (Bila, 2001).

İletişim ve haberleşmede posta sistemi yerine internetin kullanılması toplumların iletişim yapısını değiştirmiştir. İletişim ve bilişimin bu internet odaklı birlikteliği özellikle farklı hizmet sektörleri arasındaki sınırların aşılmasına ve çalışma yaşamında bilgisayar ve internet kullanabilen nitelikli insan profilinin oluşmasına neden olmuştur (Heywood, 2005).

İnternet sözcüğü International Network sözcüğünden oluşmuş uluslar arası ağ anlamına gelen bir terimdir. İnternet birden fazla haberleşme ağının (Networks), birlikte meydana getirdikleri bir iletişim ortamıdır. Bilgisayarlar arasında kurulmuş bulunan bir haberleşme ağıdır.

Tüm dünya insanları arasında, iletişimin en geniş manasıyla "internet" adını verdiğimiz bilgisayar ağı üzerinden gerçekleştiğini söyleyebiliriz. İnternet, aynı ilgilere sahip insanların sanal ortamlarda bir araya geldiği, bilgi paylaştığı, yeni grup ve topluluklar oluşturduğu bir ortamdır. İnternet, bütün dünyaya dağılmış olan bilgiye ve insanlara ulaşım sağlamaktadır. Fikirleri ve tecrübeleri açıklayıp yayma internet ortamında daha da kolaydır. İnternet, bilgisayar ağlarının ağıdır. Sürekli büyüyerek, ağları, okulları, kütüphaneleri, araştırma merkezlerini içine almaktadır (www.egitim.com).

İnternet, insanların her geçen gün gittikçe artan "üretilen bilgiyi saklama / paylaşma ve ona kolayca ulaşma" istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknolojidir. Bu teknoloji yardımıyla pek çok alandaki bilgilere insanlar kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir. İnterneti bu haliyle bir bilgi denizine yada büyükçe bir kütüphaneye benzetebiliriz. İnternete, bakış açımıza bağlı olarak farklı tanımlamalar da getirebiliriz : İnternet,

1997 sonu itibarıyla 100,000,000'u aşkın insanın kendi arasında etkileştiği, bilgi değiş-tokuşu yapabildiği ve kendi yazısız kuralları olan büyük bir topluluktur. Bu, internetin sosyal yönüdür.

- Pek çok yararlı bilginin bir tuşa basmak kadar yakın olduğu dev bir kütüphanedir.
- 1997 sonu itibarıyla, 20,000,000'u aşkın bilgisayarın bağlı olduğu çok büyük bir bilgisayar ve iletişim ağıdır.
- Kişilerin değişik konularda fikirlerini serbestçe söyleyebilecekleri ortamlar barındıran bir demokrasi platformudur.
- Evden alış-veriş, bankacılık hizmetleri, radyo-televizyon yayınları, günlük gazete servisleri vb gibi uygulamaları ile aslında internet aynı zamanda bir hayat kolaylaştırıcıdır (Bila, 2001).

Tüm bu tanımların arakesitinde yer alan ise "Bilgiye Ulaşım ve Onu Paylaşım, sonrasında da elde edilen bilgiyi kullanım" dır.

İnternet'in etkilerini görmek ve onu hissetmek sanırım çok daha kolay. Hayatımızda normal şartlarda yaptıklarımızı göz önüne getirelim ve internetin bunları nasıl değiştirdiğini; bunlara nasıl yeni anlamlar yüklediğini gözlemleyelim. Belki bazılarımız için daha az (ya da hiç), bazılarımız için daha çok (ya da aşırı çok) etkilenmeler olacaktır. Ancak gerçek olan, önümüzdeki yıllarda internet olgusu her yönüyle bizimle olacak ve hayatımızda onunla ilintili pek çok şey yapıyor olacağız .

Bilgi toplumunda internet, sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasal boyutları olan bir araçtır. Bilgisayar kullanımı ve internet toplumun mevcut sosyal yapısını değiştiren ve geliştiren bir potansiyele sahiptir (Bila, 2001).

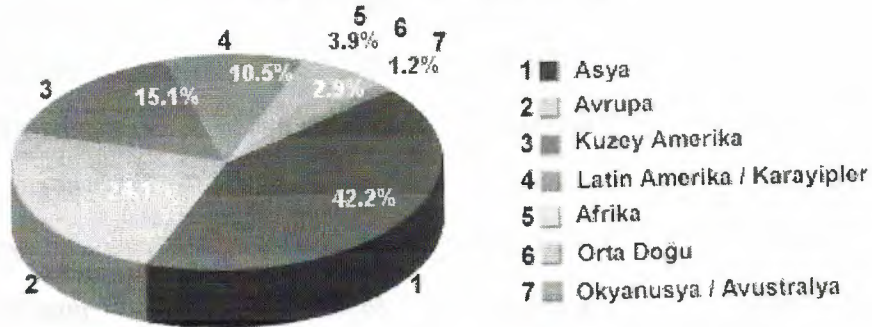
İnterneti Rehm (1999) şöyle tanımlamaktadır, din, ırk, cinsiyet, sosyal statü, fiziksel statü ve fiziksel niteliklerdeki farklılıklara sahip bireyler için ortak bir buluşma ortamı sağlamaktadır. İnternetin, bireyler ve ailelere açık olan

yararlarından biri özellikle ihtiyaçlar, ilgiler ve hobilerin bilgiye dayalı seçenekleri bir arada bulundurmasıdır. Yeni bilgi yolu olan internetin bulunması ile fikirler, hedefler, umutlar, duygular ve değerler bireyler ve ailelerin yaşamlarını iyi yönde değiştirebilmektedir.

İnternet, büyük hızla, dünya üzerinde 140 ülkede 90 milyonu aşkın bilgisayar birbiri ile anında iletişim kurabilir hale getirmiştir. Yüksek gelir grubuna dahil olan bireyler, bilgisayar ve internet erişimine sahip iken, internet kafelerin yaygınlaşması ile birlikte kullanıcı kitlesinde artış görülmüştür. Bu da kullanıcı profilinin önemli ölçüde değişimine neden olmuştur (Akgül, 2004).

World Stats sitesinin www.internetworldstats.com/stats.htm adresindeki verilerine göre dünya genelindeki internet kullanıcı dağılımı ve sayısının ne denli büyük olduğu rahatlıkla görülebilmektedir (Uzunboylu ve diğerleri, 2008). Aşağıda internet kullanımına yönelik bazı veriler verilmiştir

Dünyada Bölgelere Göre İnternet Kullanımı

Sekil: 1

Tablo 1. Ülkelere göre internet kullanımı (ilk 20)

<http://www.internetworldstats.com/top20.htm>

Sıra	Ülke veya Bölge	Nüfus (2009)	İnternet kullanıcıları (son veri)	Gelişme Oranı (2000-2009)
1	<u>Çin</u>	1.338.612.968	338.000.000	1.402.2 %
2	<u>ABD</u>	307.212.123	227.636.000	138.7 %
3	<u>Japonya</u>	127.078.679	94.000.000	99.7 %
4	<u>Hindistan</u>	1.156.897.766	81.000.000	1.520.0 %
5	<u>Brazilya</u>	198.739.269	67.510.400	1.250.2 %
6	<u>Almanya</u>	82.329.758	55.221.183	130.1 %
7	<u>Birleşik Krallık</u>	61.113.205	48.755.000	216.6 %
8	<u>Fransa</u>	62.150.775	42.050.465	394.7 %
9	<u>Rusya</u>	140.041.247	38.000.000	1.125.8 %
10	<u>Güney Kore</u>	48.508.972	37.475.800	96.8 %
11	<u>İtalya</u>	58.126.212	29.140.144	120.8 %
12	<u>İspanya</u>	40.525.002	28.628.959	431.4 %
13	<u>Meksika</u>	111.211.789	27.400.000	910.2 %
14	<u>Türkiye</u>	76.805.524	26.500.000	1.225.0 %
15	<u>Endonezya</u>	240.271.522	25.000.000	1.150.0 %
16	<u>Kanada</u>	33.487.208	23.999.500	89.0 %
17	<u>İran</u>	66.429.284	23.000.000	9.100.0 %
18	<u>Vietnam</u>	88.576.758	21.524.417	10.662.2 %
19	<u>Polonya</u>	38.482.919	20.020.362	615.0 %
20	<u>Arjantin</u>	40.913.584	20.000.000	700.0 %
....	<u>Kıbrıs</u>	1.084.748	324.880	170.7 %

İletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelerle birlikte internet; toplumu oluşturan çeşitli birimler arasında hızlı, düşük maliyetli iletişim ve bilgi paylaşımı sağladığı için toplumun demokratik sürece katılması, farklı görüş ve önerilerin duyurulması, tartışılması ve kamu yönetiminin saydamlaşması açısından toplumsal yaşamı kolaylaştırmaktadır (Akgül, 2004).

Günümüzde bilgisayar ve internet kullanımı dünya çapında inanılmaz bir hızla yaygınlaşmaktadır. Hemen her alanda hayatımıza giren teknoloji harikası bu ikili, özellikle genç kuşak arasında bir tutku halini almıştır. Daha dün kadar hantal yapıları ve uzmanlık gerektiren kullanımlarıyla toplumsal yaşamdan uzak olan bilgisayarlar, Türkiye’de 1980 yılların ortalarından itibaren inanılmaz bir gelişim göstermiş, 1990’lı yılların sonunda ise bir teknolojik devrim yaratmışlardır. Halen devam etmekte olan bu değişim hızına ulaşmak mümkün görülmemektedir (Kırçove, 1999).

Bilgilerin saklanması ve işlenmesinde büyük kolaylık ve fayda getiren bilgisayar ve internet kullanımı sadece iş amaçlı değil kişisel kullanımlara da hizmet eder hale gelmişlerdir. Artık bilgisayarlar ve internet ile sadece bilgi saklanmamakta, aynı zamanda film seyredilmekte, müzik dinlenmekte, oyun oynanmakta, fotoğraf basılmaktadır. Gerçek kullanım amaçları dışındaki amaçlar için de kullanılabilen bilgisayarların ve internetin zaman zaman bir tehlike haline de gelebildiği görülmektedir (Mandel, Kunii, 1999).

İnternet kullanımı ise tüm dünyada bilgisayar tarihinden çok daha yenidir. İnternet, 1989 yılında İsviçre’de yaşayan genç bir İngiliz’in “*bilginin evrensel paylaşımı*” konusunda yazdığı bir raporla birçok beyinde bir ışık yakmasından doğmuştur. Tim Berners Lee araştırma merkezindeki bilgi kayıplarının asgariye indirilmesi konusunda “Bilgi Yönetimi – Bir öneri” başlığıyla yazılan bu raporda dev bir örümcek ağı gibi kurulacak sistemin, bilginin paylaşımını sınırsız hale getirebileceği öngörülmekteydi. Bu zamandan 20 yıl öncesinden beri Amerika’da kısıtlı bilgi ağı kullanılıyordu fakat bu denli yaygın ve işlevsel değildi. 1993 yılında

Illinois üniversitesinden bir grup öğrencinin Mosaic (daha sonra Netscape adını almıştır) adıyla kurduğu ortaklık, bu işi Microsoft ele alana kadar, Amerika'da internet kullanımının patlamasına neden olmuştur. Bir dönemden sonra internet artık akla gelebilecek her konuda kullanılmaya başlanmıştır (Laudon, 1999).

Bilgisayar ve internet kullanımı geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmekle birlikte, büyük çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu görülmektedir. Öğrenmeye daha yatkın, yeniliklerin kabulüne ve uygulanmasına daha açık olan gençler bu alan için büyük bir potansiyel oluşturmaktadırlar. Özellikle aldıkları mesleki eğitim içerisinde bilgisayar ve internet kullanımını dahil eden gençler, rekabetin yoğun olarak yaşandığı iş hayatında bir avantaj elde edeceklerdir (Davis, Smith, Rodrigue, 1999).

İnternetin kendi kültürü içinde meydana gelen sanal toplulukların birtakım olumsuz etkileri olmaktadır. Sanal topluluklarla birlikte bireyler giderek yalnızlaşmakta, gerçek dünyadan kopmakta, topluma ve kendine yabancılaşmaya, aile etkinliklerini azaltmaya, gerçek dışı kimliklere bürünerek kendini ve çevresini yanıltma yoluna gitmektedirler. İnternetin temel işlevi haberleşme ve iletişimidir. İnterneti vazgeçilmez yapan, kaydetme, bilgi paylaşımı, araştırmada sanallık gibi özellikleridir (Toguşlu, 2002, Şahin, 2003).

Başarılı birer yetişkin olmaları ve geleceğin bilgi ortamına hazır hale gelmeleri için bilgisayar ve internet okur-yazarlığı, çocuklarımız için gerekli birer donanım haline gelmektedir. Günümüzde çocukların gereksinim duydukları iletişim ve bilgiye ulaşma şekilleri internet ortamına taşınmaktadır. Bilgi, resim, oyun gibi ortamlar, çocuklar için zengin öğrenme kaynakları oluşturmaktadır. İnternette bulunan sitelerde çok sayıda eğitsel amaçlı, bilgilendirici, eğlendirici içerikler bulundurmaktadır, ancak çocuklarımız için örseleyici, zararlı olabilecek kaynakları içeren sitelerin sayısı da maalesef giderek artmaktadır. İnternet giderek yaygınlaşan ve içeriği artan bir ortam olduğundan, bu artış bilgi artışı ile doğru orantılı olarak devam edecektir. Şu an, olasılıkla gelecekte de

internet, merkezi kontrol aracılığıyla denetlenmeyecektir. Olası tehlikelerini dikkate alarak interneti çocukların kullanımına yasaklamak etkisiz ve yanlış bir davranış olacaktır. Bunun yerine internetin doğru kullanımı konusunda çocukların yönlendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri gerekir. Bu nedenle özellikle ailelerin internet kullanımı ve internette kendilerini ve çocuklarını bekleyen tehlikeler konusunda bilinçli olmaları, sorumluluklarının farkında olmaları ve çocuklarını buna göre yönlendirmeleri büyük önem taşımaktadır (www.egitim.com).

İnternet gibi teknolojilerinin önemi ne kadar büyük olursa olsun eğitime de bu teknolojilerin kullanım yönünden artması için de öğretmenlere görevler düşmektedir. Bunun için bu teknolojik araçlar anlam ve ruh veren, onu işlevsel, etkili ve verimli kılan en temel unsur öğretmendir (Alkan, 1997). Yapılan çeşitli araştırmalar sonucunda teknolojinin sunmuş olduğu olanaklardan yararlanabilmek ve işlevselliğini artırabilmek için yetişmiş insan gücüne ihtiyaç vardır (Hızal, 1993). Teknolojiyi kullanırken öğretmen bilgi teknolojilerini yöneten ve öğrenciyle bilgi teknolojileri arasındaki bağlantıyı gerçekleştiren çok önemli bir işleve sahiptir.

Keser (2000) öğretmenin teknoloji okuryazarı, bilgisayar okuryazarı olması gerekliliğinden bahsetmektedir. Bu nedenle öğretmenler derslerini işlerken bilgisayar ve teknolojiideki her olanaktan yararlanmak için sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir.

Litaratüre bakıldığında görülüyor ki ilköğretimde öğrencilerin internet kullanımına yönelik velilerinin görüşlerini ölçmek için ülkemizde daha önceden bir araştırma yapılmadığı saptanmıştır. Bu eksiklikten yola çıkarak ilköğretimde öğrencilerin internet kullanımına yönelik velilerinin görüşlerini almak amacıyla anketler hazırlanmış ve anketler doğrultusunda araştırma yapılmıştır.

Amaç

Bu çalışmanın genel amacı, ilköğretimde öğrencilerin internet kullanımına yönelik, velilerinin görüşlerini belirtmektedir.

Genel amaca ulaşabilmek için belirlenen alt amaçlar ise şunlardır:

1. Farklı cinsiyete sahip velilerin görüşleri arasında fark var mıdır?
2. Velilerin öğrenim durumlarına göre görüşleri arasında fark var mıdır?
3. Velilerin internet bağlantıları ve türlerine göre görüşleri arasında fark var mıdır?
4. Velilerin çocuklarının interneti kullanmasına izin verip vermemelerine yönelik görüşleri arasında fark var mıdır?
5. Velilerin çocuklarının interneti kullanım sıklıkları konusunda görüşleri arasında fark var mıdır?
6. Velilerin çocuklarının eğitim durumları konularındaki görüşleri arasında fark var mıdır?
7. Velilerin çocuklarının interneti kullanım amaçları konularındaki görüşleri arasında fark var mıdır?

Önem

İlköğretim, temel eğitime dayalı, 5 yıllık öğrenim veren, öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Ayrıca 6 -11 yaş grubu çocuk ve ergenleri kapsamaktadır. Bu yaş grubundaki çocuklar yeni düşüncelere açık olmakla birlikte bu düşüncelerin geçerliliğini sorgulayacak yaşam deneyimine sahip değildirler. Bu dönemde çocuklar, internette bilgiye erişmek için arama motorlarını etkin olarak kullanabilir, e-posta gönderip alabilir ve çevirim içi oyunlar oynayabilirler. Ayrıca, bu yaş grubundaki erkek çocuklar kaba mizah, şiddet, kumar ya da yetişkin içerik sitelerini inceler. Kız çocukları ise, daha çok çevrimiçi ortamda sohbet ederler. Buna bağlı olarak, çevrimiçi yoldan gelen cinsel içerikli tekliflere daha çok maruz kalabilirler. Bu nedenle, anne babaların erişkin çocukların internet kullanımını yönlendirmeyi sürdürmesi gerekir (Odabaşı, 2007).

Bunun için de bu araştırma velilerin bu dönemdeki çocuklarının interneti bilinçli bir şekilde kullanıyorlar mı?, Çocukları internette ne kadar sıklıkla giriyor? Çocukları interneti ne amaçla kullanıyor?, internet konusunda hem çocuklarının hem kendilerinin ne kadar bilgisi vardır?, sorularına yanıt arayarak, çağımızın teknolojik kavramı olan interneti çocuklarımız bilinçli ve güvenilir bir şekilde kullanmasını sağlamaktır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak geliştirilen öneriler ile hem velilerin hemde çocuklarının internet kullanımı konularında yol gösterici olması umulmaktadır.

Ayrıca çalışmada ortaya çıkan bulgular ile bir çok velinin çocuklarının internet kullanımı konusunda ne derece bilgi sahibi olup olmadığına yönelik ışık tutacağına inanılmaktadır.

Varsayımlar

Bu araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

1. Öğrenci velilerinin kişisel bilgi formu ve anket forumlarını içtenlikle doldurdukları kabul edilmiştir.
2. Kişisel bilgi formunda ankete katılanların kişisel bilgileri toplanarak likert tipi tutum ölçeği oluşturulup, içeriğinde internet bilgileriyle ilgili sorular sorularak velilerin, çocukları ile ilgili internet kullanım düzeyleri doğru olarak ölçülmüştür.
3. Uygulamaya katılan öğrenci velilerinin bilgisayar ve internet kullanımı konusunda deneyimli oldukları varsayılmış, bu konuda herhangi bir ön bilgilendirme yapılmamıştır.
4. Kişisel bilgi formuyla öğrenci velilerinin görüşlerinin alınması sırasında araştırmacıya doğru bilgiler verildiği varsayılmıştır.
5. Anket sonucunda geçerli ve güvenilir bilgiler alındığı varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıda belirtilen sınırlılıklar içerisinde yürütülmüştür.

1. Araştırmanın çalışma grubu ilköğretim okullarında öğrenim gören 532 öğrenci velisinin internete karşı görüşleri ile sınırlıdır.
2. Araştırmada veri toplama araçları, kişisel bilgi formu ve anket ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma 2009 - 2010 ilköğretim ile sınırlıdır.

Tanımlar

Evren: İlköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin, velileri.

Eğitim: Davranışları değiştirme sanatı. Bir başka deyişle bireyde oluşmasını istediğimiz istendik davranışların yerleşmesi ve bunun sonucunda olumsuz davranışların sonlandırılmasını sağlayan sistemli bir program.

İnternet: İnternet milyonlarca bilgisayarın ağlar yardımıyla bir birine bağlanması ve veri alışverişi yapmasıdır.

İlköğretim: İlköğretim o yılın 31 Aralık gününden önce altı yaşını tamamlayan çocukların 11 yaşını tamamlayıncaya kadar süren eğitim ve öğretimlerini kapsar. Zorunlu ilköğretim çağı, çocuğun altı yaşını tamamladığı yılın Ağustos ayının son gününü izleyen öğretim yılı başında başlar.

Tabakalı Örneklem: Evrendeki alt grupların belirlenip bunların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örneklemde temsil edilmelerini sağlamayı amaçlayan bir örneklem yöntemidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

Basit Seçkisiz Örneklem: Her bir örneklem seçimine eşit seçilme olasılığı vererek seçilen birimlerin örneklem alındığı yöntem basit seçkisiz örneklem denir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL TEMELLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Temeller

Bu bölümde araştırmanın problemi ile ilişkin kavramsal bilgiler verilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla eğitim, öğretim, öğrenme, teknoloji, internet gibi alt başlıklarda incelenmiştir.

2.1.1. Eğitim

Eğitim kelimesini açıklamak için Türkçe’de bir birinden farklı altı anlamda ifade etmiştir. Ertürk’ün belirttiği bu anlamlar ise;

1. Disiplin
2. Sosyal hizmet
3. Kazantı
4. Öğrenim
5. Sosyal kurum
6. Kasıtlı kültürleme süreci

olarak sıralanmaktadır (Ertürk,1994).

Eğitim kavramı günümüzde her gün dile getirilen bir kelimedir. Her geçen gün eğitimde artan yenilikler sayesinde bir çoğumuz daha da ilerisini düşünmeye başlamıştır. Günümüzde popülerliğini koruyan internet kavramının eğitimin entegre edilmesinde teknolojik olarak geliştiğimiz en önemli göstergesidir (Bicen, 2009).

Erden (1998)’e göre eğitim, kişinin doğumundan ölümüne kadar süre gelen bir süreçtir ve bireyde kendi yaşantıları yoluyla davranış değişikliği meydana gelir. Tan (2005) eğitimi, bireylerin davranışlarını biçimlendirme ve değiştirme süreci olarak tanımlamaktadır. Akçay (2006) ise eğitimin tanımını açıklarken farklı bir boyut olan eğitimin planlı ve programlı değişmelerle gerçekleştirildiğinden bahsetmektedir.

Eğitim için yıllardır bir çok tanım yapılmaktadır. Birçok tanım birbirine benzerlik göstermektedir. Eğitim kavramı kısaca doğumdan ölüme kadar bireyin çevre, sosyal ve kültürel etkileşimleri sonucunda yeni davranışlar kazanmasıdır.

Bireylerin tüm hayatı boyunca aldığı eğitimlerin bir kısmı okulda planlı bir şekilde yürütülmektedir (Küçükahmet, 1997). Bu kavramda "öğretim" ismi verilmektedir.

2.1.2. Öğretim

Öğretim kavramı eğitim kavramının bir alt basamağı olarak tanımlanabilmektedir. Kuzgun ve Deryakulu öğretimi, belirli kurumların önceden belirledikleri amaçlar yoluyla bireye bu amaçları kazandırmak için içeriğin planlı ve programlı bir biçimde öğrenilmesini sağlamak ve öğrenme etkinliklerinin uygulanması sürecidir (Kuzgun ve Deryakulu, 2004). Fidan (1985) öğretim'i okullarda uygulanan planlı, kontrollü ve örgütlenmiş öğretme faaliyetleri olarak tanımlamaktadır.

Eğitim ve öğretim kavramlarını birbirlerinden ayıran özellikler şöyle açıklanabilir: Eğitim kavramı bireyin hayatı boyunca planlı, programlı veya informal yollarla farkında olmadan kazandığı davranışlardır. Eğitim kavramında ayrıca istendik davranışlar dışında istenmedik davranışlar da kazanılabilmektedir. Öğretim kavramı ise önceden planlanmış istendik davranışları bireye kazandırılma sürecidir.

2.1.3. Öğrenme

Fidan (1985)'a göre öğrenme yaşantı ile kazanılmış kalıcı izli davranış değişikliğidir. Erden ve Akman (1998)'a göre ise öğrenme üç temel özelliğe sahip bir yapıya sahiptir. Öğrenmenin;

1. Mutlaka davranış değişikliği olduğu
2. Yaşantı ürünü olduğu

3. kalıcı izli davranışlar olduğu

şeklinde açıklamaktadır.

Çilenti (1985)'e göre öğrenme belirli uyaranlara cevap verme alışkanlığının kazandırılmasıdır. Birey için en önemli öğeler hem eğitim hem de öğrenme sürecidir. Bireyin hayatını devam ettirebilmesi ve çevresi ile etkileşime girebilmesi için gereklidir. Günümüzde ise öğrenmenin kalıcılığının sağlanması için teknoloji kavramı çok önemli bir rol oynamaktadır.

2.1.4. Teknoloji

Alkan (1997) teknolojiyi "bilimin üretim, hizmet, ulaşım vb. alanlardaki sorunlara uygulanması" olarak tanımlamaktadır. Odabaşı (2005) ise teknoloji kavramını bireylerin bilgi ve becerileri daha etkili bir biçimde kazanmaları için yardımcı bir araç olarak tanımlamaktadır.

Tezer (2009) ise teknolojiyi çağımız insanı için bilgiye olan gereksinim dünya tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar arttırdığını. Teknoloji, bilim ve iletişim anlamında dünyamızın yaşadığı devinme, insanoğlunun bilme, öğrenme merak ve güdüsü de eklendiğinde öğrenme pratiğinin önemi kendiliğinden anlaşılabileninden bahsetmiştir.

Tüm tanımlar incelendiğinde teknolojinin insan hayatı ve eğitimde çok önemli bir yer tuttuğunu görebilmekteyiz. Günümüzde kullanılan bilgisayarlar ve internet gibi araçların teknoloji ile harmanlanarak eğitimle bir arada kullanıldığı görülmektedir. Yapılan çoğu araştırmanın da gösterdiği gibi eğitim ve teknoloji gelecekte daha da başarılı olacaktır.

2. 1. 5. İnternet

İnternet milyonlarca bilgisayarın ağlar yardımıyla bir birine bağlanması ve veri alışverişi yapmasıdır.

1960 yılının sonunda Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan DARPA'ya (Defence Advanced Research Project Agency - Savunma İleri Düzey Araştırma Projeleri Kurumu) ait birbirinden farklı yerlerdeki bilgisayar sistemlerini birbirine bağlamak amacıyla kurulmuş bir bilgisayar ağıdır. Bu ağın genişlemesi ise çeşitli üniversite ve araştırma kurumlarının bağlanması ile olmuştur. Böylece "İnternet" adı altında tüm dünyada yaygınlaşmış bir ağ haline gelmiştir.

İnternet ile ilgili bir çok terim karşımıza çıkmaktadır. Local Area Network (LAN) yani Yerel Alan Ağları bir ofis ortamındaki bir birine bağlı bilgisayarların oluşturduğu ağ olarak tanımlanabilir. Wide Area Netwok (WAN) yani geniş alan ağları ise daha geniş bir alandaki bilgisayar ağlarını kapsamasıdır.

2. 1. 6. Bilgisayar Ve İnternet Kullanımının Çocuklar Üzerindeki Olumsuz Etkileri:

2. 1. 6. 1. Bağımlılık

Çocuğun dış dünyadan kopup tüm bağımlılıklarda olduğu gibi bilgisayar ve İnternet için diğer sorumluluklarını ihmal etmesidir. Yarattığı sanal dünya içinde kaybolan çocuğun gelişimi olumsuz etkilenir ve sosyal yaşamdan kopar. Dışarıda ya da okulda arkadaşlarıyla etkileşimde olmak yerine eve kapanarak ve özellikle şiddet içerikli oyunlar oynayarak bilgisayarları başında aşırı zaman harcayan çocuklar, fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişme problemleri ile yüz yüze kalabilirler. Kişilik gelişimleri de sağlıklı olmaz (Semerci, Canbek, Şahin, 2006).

Bağımlılık yaratan bilgisayar oyunları chat ve İnternet bağımlılığı yoluyla ders çalışma davranışına engel olarak akademik başarının düşmesine yol açar ve gerçek hayattan uzaklaştırarak yabancılaşmaya neden olmaktadır.

2. 1. 6. 2. Şiddet ve Cinsellik

Çocukların internette karşılaşılabileceği risklerden biri'de sakıncalı olan cinsel içerikli sitelere girmeleri ve erişkinlerin cinsel tekliflerine maruz kalmalarıdır. Kimlik ve kişilik gelişimini henüz tamamlamamış olan çocuk ve ergenlerin cinsellikle ilgili yayın ve bilgileri internette doğru şekilde öğrenememeleri, sanal yolla cinsel tacize uğramaları, onların ruhlarında ve beyinlerinde tamiri zor hasarlara yol açmaktadır. Günümüzde 25 milyondan fazla çocuk internette saatlerce sörf yapmakta ve her dört çocuktan biri cinsel içerikli sitelerine girmektedir. Bu olumsuz etkilere maruz kalan çocuk ve ergenler, karşı cinsi ve cinselliği doğru tanıyamamakta, karşı cinsle ilişkide güvensizlik ve kaygı taşımakta ve hepsinden önemlisi ileriki dönemlerde sapkınca eğilimlere yönelmektedirler (Semerci, Canbek, Şahin, 2006).

İnternette karşılaşılabilecekleri cinsel içerikli siteler çocukları yada ergenleri cinsellik konusunda olumsuz yada yanlış yönlendirerek yanlış cinsel bilgi edinmelerine neden olmaktadır (www.webhatti.com).

2. 1. 6. 3. Kontrolsüz Alışveriş

Alışveriş sitelerinden çocuklara cazip gelecek oyun, oyuncak ve diğer şeylere kolay ulaşabileceğini düşünen çocuk bunları satın almak istemektedir. Ailesinin kredi kartını kullanma sık rastlanır. Bu nedenle çocuğun uyarılması, kredi kartı numarasını vermesinin sakıncasının anlatılması gereklidir (Semerci, Canbek, Şahin, 2006).

2. 1. 6. 4. İçki, Sigara ve Uyuşturucuya Özendirme

Uyuşturucu ve terör gibi yasal olmayan yollara destek arayanlar interneti propaganda aracı olarak kullanmaktadır. Günümüzde bu amaçla kurulmuş pek çok site bulunmaktadır. Bu sitelerin düzenli olarak denetlenmesi gerekmektedir (Semerci, Canbek, Şahin, 2006).

2. 1. 6. 5. Hacker Yetiştirilmesi

Bu son zamanların sorunudur. Tüm zamanını bilgisayarda geçiren çocuk, başarıyı ve macerayı da orada aramakta, girmemesi gereken sitelere girerek ya da zarar vererek yasalarla başını derde sokmaktadır (Semerci, Canbek, Şahin, 2006).

2. 1. 6. 6. Eğitim Açısından Zararları

Eğitim sistemi ve öğretmenler açısından bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili dile getirilen farklı bir görüş, internette var olan yoğun bilginin, öğretmen, kitap, kütüphane, araştırmacılık, deney ve gözlem gibi normal eğitim araçlarına olan olumsuz etkisini işaret etmektedir. Çocuklar, özellikle ev ödevlerini yaparken kolaycılığa kaçarak bilgisayar ve internet ile yetinebilmektedirler (Dokurer, 2003).

2. 1. 6. 7. Teknik Zararlar

Çocuklar, internetten indirdikleri çeşitli dosyalarla veya e-posta ile tanımadıkları kişilerden gelen dosya ve linklere girerek bilgisayara virüs bulaştırabilirler, casus yazılımların girmesine müsaade edebilirler, bilgisayarı bozabilirler. Bunun sonucu olarak var olan belge ve dosyalar kaybedilebilir ve bazı yazılım ayarları bozulabilir (Dokurer, 2003).

2. 1. 7. Bilişim Suçları

Teknoloji, bir yandan insan hayatını kolaylaştırmaya devam ederken, bir yandan da çözülmesi gerekli birtakım problemlere yol açmaktadır. Siber suç olgusu bunlardan sadece biridir. Suç, insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Her dönemde, dönemin şartlarına göre şekil alan suç ve suçlu kavramı da günümüzdeki dönüşüme paralel gelişmeler göstermektedir. Bilişim teknolojisinin gelişmesi ve bilginin eski devirlere göre daha çok önem kazanması, bilginin ekonomik, sosyal, siyasal değerinin artması, bu değerler üzerinde kolay yoldan hak sahibi olmak isteyen kişileri, bilişim teknolojisi marifetiyle suç işler hale getirmiştir. Ayrıca günümüze kadar suçlu grubunda yer almayan binlerce insan, artık bilişim teknolojisi marifetiyle suç işler hale gelmiştir. Bunun temel sebeplerinden birisi, hayatı kolaylaştıran teknolojinin, suç işlemeyi de kolaylaştırmasıdır (Özcan, 2001).

Bu tür suçlar özellikle dijital ortamdaki değerlere yapılan saldırılardır ve genellikle bankalardaki finans kayıtları, hastane kayıtları, askeri bilgiler v.b. bu saldırılara maruz kalma potansiyeli taşımaktadır. Bilgisayar ve internet üzerinden daha ucuz ve kolay suç işleme olanağı ileride bu suç tipleri ile daha çok karşılaşılabilceği ve bilinen klasik suç tiplerinin; hırsızlık, soygun, terörizm, sabotaj, kaçakçılık ve birçoğunun dijital ortamda yerini alacağı anlamına gelmektedir. Hatta ülkeler arasındaki sanayi, teknoloji ve strateji casusluğu dijital ortamda yapılmakta ve ülkeler bundan dolayı büyük zararlara uğratılabilmektedir. Bununla birlikte banka hırsızları artık klasik yöntemler yerine iletişim sistemlerini kullanarak bankalardaki hesap kayıtlarını rahatça değiştirilebilmektedirler. Ayrıca internet üzerinde oluşturulan sistemler ile kumar oynatılabilmekte, pornografik ve hatta devlet aleyhine karşı yasadışı yayınlar yapılabilir. Günümüzde bilgisayar ve internet kavramı sadece hayatı kolaylaştıran bir devrim olmaktan çıkmış suç kavramı ile birlikte anılan bir araç haline de gelmiştir (Dokurer, 2003).

İnterneti iletişim, bilgi edinme ve paylaşım gibi iyi amaçlarla kullanan kullanıcıların yanında, internetin asi çocukları olarak bilinen; intikam alma duygusu, güce sahip olma, aç gözlülük, şehvet, macera arzusu gibi geleneksel olarak bireyleri suç işlemeye götüren nedenlerle hareket eden, sabotaj veya kaos yaratmak amacıyla çeşitli sistemlerin açıklarını bularak bu sistemlere atak yapan ve sisteme izinsiz girerek çeşitli hasarlar yaratan programcılar veya bilgisayar ile uğraşan hackerlerin ortaya çıkması (Yazıcıoğlu, 1997), bunların yargılanıp ceza almaları şüphesiz insanlarda bir takım olumsuz düşüncelere yol açmıştır. Bunun yanında, internet üzerinden yeni müstehcenlik biçimlerinin oluşturulması ile sübyancı olarak adlandırılan kimselerin sapkın düşüncelerini yaşama geçirmeleri sonucu "pornografi" ve "çocuk pornografisi" gibi yasadışı yayınların giderek artması (Wall, 2001), internetin kötü amaçla kullanılabileceğini açıkça gözler önüne sermiştir.

2. 1. 8. Siberzorbalık

İnternetin yarattığı sorunlardan bir tanesi de "siberzorbalık" (cyberbullying) olarak adlandırılan davranış biçimidir. Siberzorbalığın tanımı şöyle: "İnternetin anonimliğini bir insanı küçültmek ya da alay konusu yapmak için kullanan kişilere siberzorba denir. Siberzorbalara chat odalarında, forumlarda, Myspace ve Facebook gibi komünitelerde rastlanabilir. Siberzorbalığın kurbanı olan kişi, sohbet ya da tartışmanın aktif katılımcısı olabileceği gibi, kendisi hakkında yapılan yorumlardan habersiz de olabilir. Size siberzorbalık yapan kişi, bir arkadaşınız ya da tanıdığınız da olabilir, hiç tanımadığınız birisi de. Ama genelde sizi en azından tanıyan birisidir. Siberzorbalılar, aslında, okul bahçesinde kendilerinden küçük çocukları döven, aşağılayan ya da onlardan haraç kesen büyük çocukların sanal alem versiyonu olarak da görülebilirler. Türkçe'deki "klavye delikanlısı" teriminin siberzorba ile aynı şey olup olmadığı ise ayrı bir tartışma konusu olabilir (www.halkgazetesi.com).

2. 1. 9. İnternet Ve Pornografi

İnternet çocuklar ve gençler için yararlı olduğu kadar onların en fazla sömürülmelerine ve zarar görmelerine de yol açmaktadır. İnternet üzerindeki suçların çoğu 16–22 yaş grubu arasına dağılmış çocuklar ve gençler tarafından işlenmektedir. Bu suçlar çok geniş yelpazeye yayılmış bulunmaktadır. Suç işleyen çocuklar ve gençler olduğu gibi, kendisine karşı suç işlenen çocuklar ve gençler de bulunmaktadır. Bugün bazı ülkelerde internet üzerinden çocuk pornografisi ve istismarının önlenmesi için yasalar çıkarılmıştır. Fakat yasalar çocukları her zaman koruyamamakta ve çoğu zaman da olay olduktan sonra devreye girmektedir. Bu sebeple ailelerin çocuklarıyla aralarındaki zaman ve teknoloji farkını biraz olsun kapatmaya çalışmaları gerekmektedir (Özdilek, 2003).

Çocuk pornografisi çoğalıp internet üzerinden temin imkânı arttıkça çocuklarda siber suç tehdidi altına girmekteler. Bu türde birçok suç Türkiye’de son dönemde görülmüştür. Kanuni düzenlemelerin yeterli olmaması bunun başlıca sebeplerinden biri olarak gösterilebilir. Çocukları porno, şiddet, küfür, ırkçılık veya önlenmesi istenilen herhangi bir şeyden korumak için filtreler vardır. Geleneksel basılı medyaya göre interneti müstehcenlikten korumanın daha kolay olduğu düşünülmektedir (Murphy, 2000). Çocukların denetimsiz kullanımda psiko-sosyal gelişimleri için zararlı olabilecek sitelere girip ruhsal açıdan zedelenmeleri gözlenen risklerdir. İngiltere’de yapılan bir araştırmada internet kullanan çocukların onda birinin yabancı ve kendilerinden yaşça büyük kişilerle "chat" yaptıkları, üçte ikisinin seks sitelerine girdikleri bildirilmektedir. 16 yaşından küçükler özümsemeye hazır olmadıkları gelişigüzel bilgileri nasıl değerlendireceklerini bilmediklerinden duygu, biliş ve davranış alanları olumsuz etkilenebilmektedir. Gelecekteki ruhsal yaşamlarını zedeleyebilecek bu bilgi bombardımanından çocukları koruyacak yasal düzenlemeler ise henüz hiçbir ülkede yapılmamıştır (Yolaç, 2001).

2. 1. 10. İnternet Kafeler

Genel olarak internet kafe; içinde internet bağlantılı bilgisayarları olan, içecek ve yiyecek servisi de yapılan, modern dinlenme ve öğrenme mekânları olarak tarif edilebilir. Bu mekânlarda, internet kullanımının yanı sıra, bilgisayarlarda oyun oynama, yazıcıdan çıktı alma ve temel bilgisayar kullanımı hizmetleri de verilebilmektedir (Yıldız ve Bölükbaş, 2003).

İnternet kafeler, ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmıştır. İnternet kafeler; insanların bilgisayar kullanma ihtiyaçlarını, evlerinin ve ofislerinin dışında, sokakta temin edebilmelerini ve adrese bağımlı olmadan, hemen her köşe başında hizmeti kiralayarak, daha düşük maliyetlerle ve konforlu olarak almasını sağlamıştır. Zaman içinde, kafe kavramı, bilgisayar salonları olarak adlandırılabilen bu mekânlara girmiş ve sosyal bir anlam yüklenmiştir. Hizmet çeşitliliği, her geçen gün gerek donanım gerekse sosyal olarak sürekli artmıştır. Bu nedenle internet kafeler, sadece bilgisayar ve internet mekânı olmaktan çıkmış, birçok etkinliğin sunulduğu son derece renkli, sosyal ortamlar haline gelmişlerdir (Yıldız ve Bölükbaş, 2003).

İnternet kafelerin müşterilerin genellikle evinde bilgisayarı olmayan ortaokul ve lise öğrencileri olduğu gözlemlenmektedir. Merak ettikleri ve ailelerinden, öğretmenlerinden, çevrelerinden öğrenemedikleri birçok şeyi internet sayesinde öğrendiklerini, kendilerine yeni arkadaşlar bulduklarını beyan etmişlerdir. İnternet doğru ve bilinçli bir şekilde kullanıldığında çok iyi bir bilgi ve tecrübe kaynağı olabilmektedir. Gençlerin bu konuda yol göstericilere ihtiyaç duydukları düşünülmektedir. Ülkemizde, internet kafeler, bireyleri bilgi toplumu olma yoluna götüren, bilgiye erişim yolları olarak görülmekten ziyade, daha çok bilgisayarların multimedya özelliklerinin kullanıldığı eğlence yerleri, sohbet edilen, oyun oynanan yerler ve boş zaman geçirilen mekanlar olarak algılanmaktadır (Gümü, 2003). Bu algı, özellikle çocukların ve gençlerin internet ve bilgisayar oyunları bağımlılığı gibi çeşitli psikolojik etkilere maruz kalmalarını beraberinde getirmektedir. İnternet kafeler toplumun hizmetine sunumuna yönelik

düzenlemelerin yapılamamış olması, buraları zaman zaman suç ve suçlu üreten ya da barındıran yerler olarak önplana çıkarmaktadır. Günümüzde, kolluk birimleri ve savcılıklara intikal eden, internet kafelerden işlenmiş suç dosyaları oldukça fazladır. Bu yolla işlenen suçlar, daha çok kredi kartı dolandırıcılığı, asılsız ihbar, kişilik haklarına saldırı, terör örgütlerinin faaliyetleri, pornografi olarak gün yüzüne çıkmaktadır. Ancak, bu durum sadece Türkiye'de değil, internet kafe konusunda yasal boşlukların ve belirsizliklerin bulunduğu birçok ülkede yaşanmaktadır. Bugün başta ABD olmak üzere bir çok ülke, sanal ortamda meydana gelen, terörizmden pornografiye kadar uzanan bir çok suçla etkin bir şekilde mücadele edememektedir (Polis dergisi, 2004).

2.1.11. Chat

İnternetin sosyal etkilerinden bahsederken, sosyal ortamlardan uzaklaşmanın en belirgin bir şekilde izlenebileceği değerlendirilen boş zaman aktivitesi olan, "Chat" üzerinde de düşünülmelidir. Sohbet etmek anlamındaki İngilizce kelime, internet diline de aynen adapte edilmiş ve en yaygın kullanım biçimlerinden biri olan iletişim şeklinin adı haline gelmiştir. Chat, sanal ortamda bir tür interaktif yazı yazma şekli ve internet üzerinden sohbet etme biçimidir. İnternet üzerindeki sohbet gerçek ortamda bir kör dövüşü gibidir. Konuşma esnasındaki verici ve alıcının yerini, yazan ve okuyan aldığı anda, aradaki etkileşim sadece bilgisayar ekranında beliren kelimelerle gerçekleşir. Chat, geleneksel sohbetin temel koşulu olan birbirini tanımayı da gerektirmeyecek biçimdedir. Birbirlerini hayatları boyunca yüz yüze görmeyecek bile, bir tanışıklık varmış gibi bu sanal sohbeti gerçekleştirebilmektedir. İnternet bilgiye erişmek için en kısa yoldur. Uzaklık kavramı internet kullanıcıları için bir anlam ifade etmez, ancak yapılacak olan chat yapmaya geldiğinde insanlar çevrelerindeki diğer seçenekleri görmezden gelebilmektedir.

İnternet kullanımının sayılan tüm bu olumsuz özelliklerine rağmen pek çok da olumlu etkisi bulunmaktadır.

2. 1. 12. İnternetin Kullanıcılarına Olumlu Sosyal Etkileri

İnternet sayesinde günler süren araştırmalar saatler veya daha kısa zaman içerisinde yapılabilmektedir. Gençler ödev ya da araştırmalarını sıkılmadan kısa sürede tamamlayarak başka faaliyetler için zaman ayırabilmektedir.

Ulaşılan bilginin fazla olması nedeni ile araştırdıkları konuya ilişkin birçok kaynaktan fazla bilgi edinebilmektedir.

İnternet sayesinde dünyanın hemen her yeri aynı uzaklıktadır. Gençler görmek istedikleri yerlerle ilgili bilgileri bilgisayarlarının başında oraya gitmeden edinebilmekte ve orada yaşayan yaşlıları ile iletişim kurabilmektedir. Bu sayede maddi imkansızlıklar nedeni ile gidilemeyen yerleri görme fırsatı yakalayan gençlerin ufukları açılmaktadır.

Genel olarak insanlar kendileri ve aileleri ile ilgili problemlerini kolay kolay bir başkasıyla paylaşmazlar. Günümüzde internet kullanımı sayesinde bu duruma yeni bir yaklaşım geldiği söylenebilir. Fert problemlerini çevresindeki insanların bilgisi olmadan ve bir onur meselesi yapmadan internet üzerinden giderme yolları arayabilmektedir. Örnek olarak çeşitli meslek mensupları icra ettikleri meslekle ilgili olarak tecrübe alış-verişinde bulunabilir. Sağlık sorunu yaşayan ve bunu çevresine duyurmak istemeyen fertler internet aracılığıyla doktorlarla irtibat kurabilir ve bu sorunlarını giderebilir. Çoğaltılabilecek bu örnekler, aynı mekânda olmadan internet aracılığıyla yeni sosyal ilişkilerin kurulabileceğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

İnternet kullanımının gençlerin zekâsını geliştirici yönde olumlu etkileri olduğu söylenmektedir. Bireyin düşünce gücünün ortaya çıkması ve gelişmesi bu noktadaki en önemli olumluluktur. Çocukların özellikle bilgisayar karşısındaki tutumları değerlendirildiğinde, internetin tahmin ve hayal gücünü bunun yanında ifade gücünün gelişmesinde etkili rol oynadığı söylenebilir.

İnternet üzerinde strateji oyunlarının oynanması, web sayfalarının hazırlanması gibi aktiviteler çocuk ve gençlerin düşünce sistemini geliştirmeye ve onlara yeni yetenekler kazandırmaya neden olabilmektedir.

İnternetin kısaca diğer olumlu etkilerine bakarsak:

- İnternet kullanımı bireylerin yaratıcılıklarının geliştirilmesine katkı sağlar.
- Eleştirel düşüncelerinin geliştirilmesinin bir sonucu olarak toplumsal olaylara farklı bakış açısıyla bakmayı öğrenebilirler.
- İnternet bireylerin hayal güçlerinin geliştirilmesinde ve düşünce anlamında daha üretken olmaları konusunda bireylere yardımcı olmaktadır.
- Bireylerin karşılaştıkları sorunlara karşı pratik çözümler geliştirebilmelerine yardımcı olabilmektedir.
- İnternet uygun ve belirli saatler içerisinde kullanıldığı takdirde çocukların araştırırken öğrenmelerini de sağlamaktadır. (politeknikdergisi,cilt on)
- Çok daha hızlı bir iletişim yoludur,
- Düşük maliyetli bir iletişim sağlar,
- İnternet bize bilgi paylaşımı sağlar,
- İnternet sayesinde de daha çabuk ve daha çok bilgiye ulaşım imkanı sağlar,
- Zamandan tasarruf etmemizi sağlar,
- Toplumsal yaşamı kolaylaştırır (Kuzu ve diğerleri, 2009).

2. 1. 13. Eğitimde İnternet Kullanımı

İnternet, eğitimde yaygın biçimde kullanılma özelliğine sahip internet, bireylere aralarında iletişim kurma bilgi paylaşımı yapma olanağı vermektedir. İnternet mobil teknolojileri ortak amaçta buluşturmakta ve bireyler arasında bilgi paylaşımının ekonomik şekilde yapmalarını olanaklı kılmaktadır.

İnternetin eğitime getirdiği katkıları şu şekilde sıralayabiliriz:

- İnternet bireylere bilgilerini karşılıklı paylaşma ve fikirlerini tartışma olanağı sunar. Bu ortamlar mesaj panoları, tartışma odaları vb. ortamlar ile gerçekleştirilir.
- İnternet sayesinde öğrenciler ve öğretmenler farklı bölge veya ülkelerdeki denkları ile iletişim kurma olanağı sağlar.
- İnternet öğrencilere ve öğretmenlere dünya çapındaki bu ağ üzerinden ilgi alanlarına yönelik arama ve araştırma yapma olanağı sunar.
- İnternet sınıf duvarlarının ortadan kalkmasında ve eğitimin genele yayılmasına katkı sağlamıştır. Eğitimin her yaş grubuna her düzeye yaşam boyu öğrenme olanağının zaman ve mekandan bağımsız sunulmasını sağlamıştır.
- Okul toplum bütünleşmesini gerçekleştirmeye olanak sağlamıştır.
- Gerçek yaşamın sınıf ortamına getirilmesini olanaklı kılmıştır.
- Uzaktan eğitimin boyutu ve kullandığı araçlar internet sayesinde değişmiştir. Şöyle ki; internet sayesinde uzaktan eğitim, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak düşük maliyetlerde gerçekleştirilme olanağı bulmuştur.
- İnternetin sağladığı olanaklarla öğrenciler sınıf içi projeler ile fikirlerini paylaşabilirler. Öğrenciler bilgiye ulaşma ve eleştirel düşünme becerisini edinebilirler.
- İnternet üzerinde kendi WEB sayfasını hazırlama olanağı bireylerin yaratıcılığını ve paylaşımcılığını artırabilir.
- İnternet, E-posta aracılığı ile anıda posta ve dosya transferini mümkün

kılmaktadır.

- Kütüphanelerin daha geniş kitlelere ulaşmalarını sağlamaktadır.
- Kütüphaneler arasında bağlantı kurulmasında ve bilgi paylaşımının daha etkin gerçekleşmesine olanak sağlamaktadır.
- Eğitim kurumlarının özellikle üniversitelerin veri tabanlarını ortak kullanıma açması bilginin paylaşımını kullanımını ve üretilmesini daha etkin hale getirmiştir.
- İnternet üzerinde oluşturulan geniş veri tabanları sayesinde güncel bilgiye ulaşma imkanı vermektedir.
- İnternetin sağlamış olduğu imkanlar eğitimin bireyselleştirilmesine olanak yaratmaktadır (Uzunboylu, 2008).

Sonuç olarak, internet, önümüzdeki yıllarda üretilecek bilgilerin dolaşım sistemidir. Ticari boyutunun da ortaya çıkmasıyla yaşamla daha çok iç içe geçmeye başlamıştır. İnternet farklı bir ortam, farklı bir uzay. Kendi, yazılı kuralları olan; kendi toplumu olan bambaşka bir uzay. Klasik yaşama biçimlerini, değer yargılarını değiştiren; hayatımıza yeni kavramlar, yeni uğraşlar getiren bir şey. Hayatımızı etkiliyor. Hem de çok fazla bir biçimde (Keser, 2002).

İnternet oluşmaya başladığı ilk günden bu yana insanlar arasında eş zamanlı (senkron) ya da eş zamansız (asenkron) etkileşimin gerçekleşmesinde, bilginin iletilmesinde ve paylaşımında önemli katkılar sağlanmıştır. Üretilen bilginin çok kısa sürede, çok geniş kitlelere iletilmesi ve bilginin yerel boyuttan küresel boyuta taşınmasında internet önemli bir atılım olmuştur (Keser, 2002).

2. 1. 14. Eş Zamanlı (Senkron) İletişim

Farklı mekanda olan bireylerin aynı zamanda iletişim halinde bulunması olayıdır. Eş zamanlı iletişim için örnek verilecek olursa anlık mesajlaşma programları birbiriyle aynı zamanda iletişim kuran iki birey eş zamanlı iletişime geçmiş demektir.

Buna göre velilerin, çocuklarının bu gibi eş zamanlı iletişim araçlarını ve programlarını kullanırken, çocuklarının bu teknolojik programlardan nasıl yararlandığını ve ne amaçlar doğrultusunda kullandıklarını bilmek istemeleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

2. 1. 15. Eş Zamansız (Asenkron) İletişim

Farklı mekan ve zamanda bulunan bireylerin iletişime geçmesi olayıdır. Eş zamansız iletişim için e-posta, forumlar, haber gruplarında yapılan iletişimler örnek verilebilir. Eş zamanlı ve eş zamansız iletişim kavramları çoğunlukla uzaktan eğitim ve Web tabanlı eğitim kavramlarında da karşımıza çıkmaktadır.

Günümüzde öğretmenler ve öğrenciler için internet çok önemli bir eğitim aracıdır. İnternet öğretmenler tarafından eş zamanlı ve eş zamansız iletişim için kullanılabilir. Bu araştırmadan yola çıkılarak eğitimde e-mail servislerinde Hotmail eş zamansız iletişimde, anlık mesajlaşma programları ile eş zamanlı iletişimde kullanılabilir. Öğretmenler bu servisleri kullanarak öğrencileriyle sanal ortamda da iletişime geçebilirler. Sınıf ortamında pasif olan öğrenciler sorularını interneti kullanarak daha rahat sorabilirler. Günümüzde öğretmenin rolü öğretenden çok rehber olmak olduğundan dolayı öğretmen teknolojik araçları kullanarak öğrencilerini İnternette araştırma yapmaya yönlendirebilirler. Ayrıca, rehberlik yönünü de teknolojik iletişim araçlarını kullanarak sürdürebilirler.

İnternet eğitim alanında kullanılmak istenildiğinde anlık mesajlaşma, e-posta, haber grupları, forumlar, online dergi ve gazeteler, bloglar, spaces'ler ve sosyal paylaşım ağlarından faydalanılabilir.

Anlık mesajlaşma programları öğrenci ve öğretmen iletişimini artırabilir. Öğrenci çevrimiçi olduğu zaman sorusunu öğretmene ulaştırabilir, eğer öğretmeni de aynı anda çevrimiçi ise anından cevap verebilir. Böylece zamandan ve mekandan tasarruf edilmiş olunur. Ayrıca öğretmen belirli günlerde öğrencilere destek vermek için çevrimiçi olmasa zamanını öğrencilere duyurabilir. Böylece öğrenciler sorularını daha önceden hazırlama fırsatı bulurlar. Ayrıca, anlık mesajlaşma programları öğrenci-öğrenci iletişimini de artırmaktadır. Öğrenciler aynı zamanda çevrimiçi olarak projelerini dosya paylaşımı özelliğini kullanarak işbirlikli bir biçimde yapabilirler. Anlık mesajlaşma programlarının diğer bir özelliği de görüntülü ve sesli iletişim sağlamasıdır.

2. 1. 16. Sosyal Ağ Paylaşım Siteleri

Sosyal paylaşım ağ siteleri (Social Networking Sites) bireylerin halka açık ya da yarı halka açık olarak bir sistemi kullanarak profil sayfalarını oluşturmalarını, istedikleri bağlantıları paylaşmalarını, diğer kullanıcılarla arkadaş olabilmelerini ve bilgilerini paylaşabilmesini sağlayan böylece çevrimiçi toplulukta beğenileri ve aktiviteleri bir ağ üzerinden paylaşmayı sağlayan sanal bir ortamdır. Bu sanal ağ'da kullanıcılar birbirlerine mesaj, e-mail, tartışma grupları video, sesli sohbet, dosya paylaşımı yapabilmektedirler. Sosyal paylaşım ağ sitelerinin en önemli kullanım amacı bir biriyle uzun zamandır görüşmeyen veya yüz yüze görüşme imkanı bulunmayan bireylerin birbirleriyle iletişimini sağlamaktır (Boyd ve Ellison, 2007).

Dünyadaki ilk sosyal paylaşım sitesi 1997 yılında hizmete başlayan "Sixdegrees.com" sitedir. Bu site kullanıcılarına ilk kez profil sayfası oluşturabilme ve mesaj gönderme olanağı sağlamıştır. 2001'den itibaren ise ortaya çıkan Asianavenue, Blackplanet, Migente ve Cyworld siteleri sanal arkadaşlık ilişkilerine farklı bir boyut getirmeyi başarmıştır (Ebergi, 2007).

Günümüzde ise Myspace, Facebook, Friendster, Linkedin, Hi5 ve Orkut sitelerinin başarıları nedeniyle Microsoft firmasının sahibi olduğu Windows Live'de kendi sosyal ağını kurmuştur. Bu ağ ile kullanıcılar kendi profil sayfalarını ve space'lerini oluşturabilmekte, bağlantılar ve fotoğraflar paylaşabilmektedir. Windows Live Spaces'in eğitim alanındaki en büyük avantajı Windows Live Messenger servisinin internet kullanıcıları tarafından etkin bir biçimde kullanılması ve bu alana olan alışkanlıklardır.

2. 1. 17. İnternet ve Bilgisayar Aracılı İletişim Üzerine Kuramlar

2. 1. 17. 1. Ekolojik Kuram

Bu kuram 1970'li yıllarda Bronfenbrenner tarafından geliştirilmiş olup, çevresel şartların ve birçok ortam arasında oluşan karşılıklı ilişkilerin, insanın yaşam boyu gelişimine etkisini ele alan bir yaklaşımdır. Bu kurama göre bireyin çevresi dört sistemden oluşur ve bu sistemler birbirleriyle ilişkilidirler. Bu sistemler sırasıyla şöyledir:

1. **Mikrosistem:** Bu sistem bireyin gelişimini doğrudan etkileyen en derin düzeydir. Ev ortamı okul ortamı iş ortamı bu düzeye örnek olarak verilebilir
2. **Mezosistem:** Mikrosistemler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu bir düzeydir. Örneğin, çocuğun ailesiyle (ev ortamı), öğretmenleri (okul ortamı) arasındaki yakın ve sıcak ilişkiler, çocuğun okul başarısını olumlu yönde geliştirebilir.
3. **Ekzosistem:** Bu düzey, bireyin fiziksel olarak bulunmadığı ancak onun gelişimini etkileyen ortamlar bütünüdür. Örneğin, ebeveynlerden birinin iş ortamındaki konumunu kaybetmesi ve daha az para kazanması, çocuğun yaşamını ve gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.
4. **Makrosistem:** Bir toplum içinde yer alan gelenekler, görenekler, kültür devlet, hükümet gibi üst yapı kurumlarıdır (Irwin, 1990).

Bronfenbrenner, (1999), çocukların ve ergenlerin medyada ticarileşmeyle, pornografiyle, madde kullanımıyla ve şiddetle yüz yüze geldiğini belirtmektedir. Bronfenbrenner burada media sözcüğüyle televizyonu, sinema filmlerini, bilgisayar oyunlarını, CD'leri ve internet'i kastetmektedir. İnternet'in son yıllardaki olağan üstü gelişmesi, son 20 yılda meydana gelen makrosistemik değişimlere bağlanmaktadır. Ekolojik kurama göre internet gibi elektronik iletişim araçları büyük ölçekli toplumsal değerleri etkileyen bir olgu olarak bir tür "makrosistem" görünümü sunarken, bir yandan da çocukların ve ergenlerin en yakın çevresinin bir parçası olduğu için aynı zamanda bir "mikrosistem" değişkeni olarak ele alınmaktadır. Bu da, internet gibi elektronik iletişim araçlarını doğrudan ve dolaylı etki sahibi yapmaktadır (Yankelovich ve arkadaşları, 1995).

Kısaca söylemek gerekirse, internet insan gelişimini değiştirmiştir. Uzak ortam ve olaylar, elektronik simulasyonlarla insan bilincine taşınmış, ve bu ortam ve olayların deneyimlenmesi sağlanmıştır. (Mitchell, 1995, Rheingold, 1993, Stokols, 1995).

2. 1. 17. 2. Bilişsel-Davranışçı Kuram

Bu kuram, patolojik internet kullanımıyla ilgili olumsuz bilişsel ve davranışsal durumlara vurgu yapmaktadır. Bilişsel – Davranışçı kurama göre, patolojik internet kullanımı (PiK), özel ve genel olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. özel PiK'te kişiler internet'in tek bir fonksiyonuna bağımlıdırlar. Bu tanım internet'teki pornografik sitelerin, açık artırma sitelerinin, alışveriş sitelerinin, kumar sitelerinin, oyun sitelerinin ve bunlar gibi sitelerin aşırı kullanımını (suistimalini) içermektedir. Bu bağımlılıkların içerikle ilgili olduğu ve internetin olmaması durumunda da var olacakları düşünülmektedir. Genel PiK, internetin birçok alanda aşırı kullanımını içermektedir. Belirli bir amaç olmadan internette zaman harcama durumu da (web'de sörf yapma) bu kavram dahilindedir. Genel PiK, büyük oranda internette yapılan sohbetle (chat) ve e-mail bağımlılığıyla ilişkilidir. Bu durumun internetin sosyal yönüyle ilgili olduğu düşünülmektedir. internette sosyal ilişki kurma ve destek bulma ihtiyacı, sanal bir sosyal yaşamda daha çok yer alma isteği uyandırmaktadır (Davis, 2001).

PiK'in betimsel bir modelini ortaya koyan (Pratarelli ve diğerleri, 1999), PiK'le ilgili dört faktör belirtmektedir. Birinci faktör, internetin aşırı kullanımıyla ilgili olumsuz davranış, stillerine odaklanmaktadır. İkinci faktör, internetin anlamlı ve yaratıcı bir biçimde kullanılmasını içermektedir. Üçüncü faktör, internetin cinsel doyum ve / veya sosyal kazanımlar için kullanılması durumuna odaklanmaktadır. Bu, utangaç ve içe kapanık kullanıcının, interneti kendi fantezilerini ifade etmek için kullanması anlamına gelmektedir. Dördüncü faktör, internete ilgisiz veya interneti çok az kullanan kişileri içermektedir. Bu kişiler, internete ya çok az bağımlılık göstermekte yada hiç göstermemektedirler. Bu model internet kullanıcılarının dört düzeyini betimlemeye çalışmaktadır.

2. 1. 17. 3. Sosyal Biliş Kuramı

Sosyal Biliş Kuramı, insan davranışını, sosyal etkileşimi ve psikolojik sağlığı anlamada bir çerçeve oluşturmaktadır. Kuram, insan davranışını yönlendiren bir dizi mekanizmayı ele almaktadır. Bu mekanizmalar, aktif öğrenme (kişinin kendi deneyimleri sonucu öğrenmesi), gözlemleyerek öğrenme, benlik denetimi ve kendine yeterlilik (kişinin bir eylemi başarıyla yerine getirebileceğine olan inancı). Kendine yeterlilik mekanizması, yeni davranışların kazanılması ile ilgili bilişsel süreçleri kapsamaktadır. Sosyal Biliş, kuramına göre, interneti yeni kullanmaya başlayanlarla, deneyimli internet kullanıcılarının psikolojik sağlıkları, kendine yeterlilik kavramıyla açıklanabilmektedir (Bandura, 1997).

Bu kurama göre internet, özellikle yeni kullanıcılar için stres yaratıcı bir uyarandır. örneğin, yavaş. yüklemeler (download) ve istenmeyen elektronik postalar, özellikle interneti iş yaşamı gibi önemli yaşamsal faaliyetlerde kullanan kişiler için depresyon kaynağı olabilmektedir (Larose ve diğerleri, 2001).

2. 1. 17. 4. Kitle İletişim Kuramı:

İnternet, geleneksel kitle iletişim modelinin kaynak-mesaj-alıcı özelliklerini taşımaktadır. Ancak birçok yönden de farklılaşma göstermektedir. Kaynaklar, e-posta iletişimindeki tek bir kişiden, Listserver veya Usenet topluluklarındaki bir sosyal gruba kadar değişebilmektedir. Mesajlar, geleneksel haberlerden, birçok insan tarafından uzun bir sürede hazırlanan hikayelere yada internet sohbet odalarındaki mesajlaşmalara kadar uzanabilmektedir. Alıcı ise tek bir kişiden, milyonlarca kişiye kadar uzanabilmekte ve alıcılar, aynı zamanda mesaj üreten kişiler de olabilmektedirler (Morris, 1996).

İnternet'te mesaj üreten ve alanlar dört gruba ayrılmaktadırlar:

1. Bire bir, eşzamanlı olmayan iletişim içinde olanlar (ör:e-posta kullanıcıları),
2. Birçok kişiden birçok kişiye, eşzamanlı olmayan iletişim içinde olanlar (ör: Elektronik Bülten veya Listserver kullanıcıları)
3. Bir konu başlığı altında düzenlenebilen, bir özne oluşturabilen yada rol oynanan bire bir, bir kişiden birkaç kişiye yada bir kişiden birçok kişiye, eşzamanlı iletişim içinde olanlar (Ör: MUD "Çok Kullanıcılı Oyunlar", internet sohbet odaları kullanıcıları),
4. Kişinin bilgi edinmek için girdiği, eş zamanlı olmayan, birçok kişiden bir kişiye, bir kişiden bir kişiye yada bir kişiden bir çok kişiye iletişim sağlayan, kaynak-alıcı ilişkileri içinde olanlar (Ör: Web siteleri, FTP "Dosya Transfer işlemi" sitelerini kullananlar) (Morris, 1996).

2. 1. 17. 5. Kritik Kitle Kuramı

Bu kuram, ekonomistler, fizikçiler ve sosyologlar tarafından ortaya konmuş olup, yeni bir iletişim teknolojisinin başarılı sayılabilmesi için gereken üye sayısını belirlemeye çalışmaktadır (Markus,1991, Oliver ve diğerleri, 1985). Bir iletişim aracının, kitle iletişim aracı olabilmesi diğer bir deyişle reklamcılar için ekonomik açıdan değerli olabilmesi için, kritik kitlenin oluşması gerekmektedir. Kritik kitlenin oluşması için ise birçok kullanıcının sistemi kabul etmesi şarttır.

internet üzerinden sağlanan birçok hizmet düşünüldüğünde, internetin kritik kitlesinin sabit değil değişken bir yüzdelik olduğu ifade edilmektedir. internette en çok kullanılan sohbet odaları veya çok kullanıcıli oyunlar (MUD) için kritik kitle oluşmuş durumdadır. Daha az kullanılan elektronik bültenler için ise kritik kitle oluşum aşamasındadır (Wolcott, 1999).

2. 1. 17. 6. Karşılıklı Etkileşim Kuramı

Bu kavram kişiler arası iletişime atıfta bulunmasına rağmen, (Rafeeli, 1988) de belirttiği gibi, yeni iletişim araçlarına uyarlanabilmektedir (Rafeel, 1988). Bakış açısına göre, karşılıklı etkileşimin temeli karşılık vermektir. Buna göre, karşılıklı etkileşimin 119 düzeyi vardır. Bunlar sırasıyla; iki yönlü (karşılıklı etkileşim içermeyen) iletişim, tepkisel (yan yana karşılıklı etkileşim içeren) iletişim ve tam karşılıklı etkileşim içeren iletişimdir. internetiletişimini ele alırken, bu 119 boyutu değerlendirip, kitle iletişimiyle kişiler arası iletişimi ayırtetmek gerekmektedir. Ayrıca, internet üzerindeki belli hizmetlere göre de karşılıklı etkileşimin arttığı veya azaldığı göz önünde bulundurulmalıdır (Rafeel,1988).

2. 1. 17. 7. Kullanma ve Haz Alma Kuramı

Kullanma ve Haz alma Kuramına göre, bireyler interneti kullanırken sosyal, akademik, iş vb. amaçlar gütmektedirler. Bu amaçlar, kişilerin kullandıkları internet hizmetlerini belirlemekte ve onlarda bir kullanma ve haz alma duygusu uyandırmaktadır. Bazı kişiler bu haz alma duygusundan ötürü internet'i patolojik düzeyde kullanmakta ve bağımlılık semptomları geliştirmektedir. Chou ve Hsiao, yaptıkları araştırmada bu kuralı temel almış ve bağımlı grubun interneti daha eğlenceli ve etkileşimsel bulduklarını interneti gerçek dünya sorumluluklarından ve gerçek dünyadaki kimliklerinden bir kaçış olarak değerlendirdiklerini ve bu yüzden internet kullanımından daha fazla haz aldıklarını belirtmişlerdir (Chou ve Hsiao, 2000).

İnternet üzerine yapılan araştırmalar, bilgisayar aracılı iletişimin ana kullanım amacının eğlence ve keşfetme olduğunu, bu yüzden Kullanma ve Haz Alma Kuramına

uygunluk gösterdiğini belirtmektedirler. internet, kullanıcıların binlerce kaynakla iletişim kurabileceği, basit yazılardan, animasyonlara ve canlı videolara kadar geniş bir bilgi ağına ulaşabilecekleri, ayrıca pek çok kişiyle ilişki kurabilecekleri zengin bir ortam vaatmektedir (Eighmey ve McCord, 1998).

2. 1. 18. İnternet İle İlgili Bazı Genel Terimler

2. 1. 18. 1. Yerel ve Geniş Bölge Alan Ağları

LAN, İngilizce Local Area Network (Yerel Alan Ağı) kısaltılmasından elde edilen bir terimdir ve aynı bölgede geneli bir ofis içinde birbirine bağlı bilgisayarların oluşturduğu bir "ağı" ifade eder. Bu duruma en iyi örnek ise günümüzdeki internet kafelerdir.

WAN ise İngilizce Wide Area Network (Geniş Alan Ağı) nin kısaltılmasından oluşmaktadır. LAN'dan farklı olarak WAN dar bir alanda değil geniş bir alanda bulunan bilgisayarları bir araya toplayan bir ağıdır. WAN'ı en iyi açıklayan örnek ise KKTC'ye TTnet tarafından" kablolar yardımıyla tüm adaya yayılmasını sağlayan ağ sistemine geniş bölge alan ağını verilebilir (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 2. WWW Nedir ?

İnternet denince birçok insanın aklına ilk olarak World Wide Web (WWW, Web) gelir. Web, birbirine bağlantılarla (hiperlink) ilişkilendiriliniş içeriklerin İnternet üzerinden iletimidir. Gelişen Web teknolojileri interneti önceki salt metin ortamından kurtarmış, üzerinde renkli, zengin biçimlerde resim, animasyon ve hatta içerisinde programlar bulunan bileşenleri barındırabilmiştir. Web, bu potansiyeli sayesinde diğer internet uygulamalarının önüne geçmiştir. Web uygulamalarının Web sunucu ve Web tarayıcı olarak isimlendirilen iki anahtar oyuncusu vardır.

Üzerinde Web sunucu uygulamaları yüklü olan Web Sunucuları, Web

sayfalarının ve bu sayfa üzerindeki diğer kaynakların tutulduğu bilgisayarlardır. Web sunucu uygulamaları, Web sitesine bağlanıldığında Web içeriklerini bilgisayarın hafızasından alıp istemciye sunar. Yani Web sayfalarının bir bilgisayarda bulunması onu sunucu yapmaz. Bu sunucu uygulamalar aynı zamanda sunucu tabanlı kodları yorumlarlar. Yaygın bilinen sunucu uygulamaları Internet Information Server (IIS-Windows tabanlı) ve Apache (Unix tabanlı)' dir.

Web tarayıcıları ise bir sunucuya bağlanarak istenen sayfaları görüntüler. Web sayfalarında gezinti için kullanılan bu programlar Internet Explorer, Firefox ve Opera gibi isimlerle bilinir. Temelde yaptıkları işlemler aynı olmasına rağmen rekabet gereği hız, dosya indirme ve araç çubuklarında özelleştirebilme yetenekleri gibi konularda farklı seçenekler sunmaktadırlar (Kuzu ve diğerleri, 2009).

2. 1. 18. 3. Portal Nedir?

Portal her yerden erişilebilen, veritabanına dayalı web siteleri ile dinamik bilgi bankalarından bilgi sunulan, tarayıcı tabanlı, söyleşi odaları, forum alanları, kataloglar, canlı haberler, e-posta vb. Birçok özelliği ve etkinliği kapsayan daha ucuz, hızlı ve güvenli olarak bilgiye, hizmete erişimi ve entegrasyonu sağlayan bir web hizmetidir. İnternette son zamanlarda eğitim ile ilgili portalların sayısı hızla artış göstermektedir. Birçok ve öğretmen ihtiyaç duyduğu konuda portallardan yardım alabilmektedir (Uzunboyu, 2008).

2. 1. 18. 4. ADSL Nedir?

ADSL (Asimetrik Sayısal Abone Hattı) Asymmetric Digital Subscriber Line sözcüklerinin baş harflerinden meydana gelen ve mevcut telefonlar için kullanılan bakır teller üzerinden yüksek hızlı veri, ses ve görüntü iletişimini aynı anda sağlayabilen bir modem teknolojisidir. Geniş bant erişimi sağladığından dolayı dünyada internet kullanıcıları tarafından yaygın olarak kullanılan bir teknolojidir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 16 Nisan 2007 tarihinden itibaren ADSL kullanımı yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Yakın zamanda bütün ada

genelinde de ADSL kullanım amacı için çalışmalar sürmektedir.

ADSL'in ülkemize gelmesiyle eğitim alanında da büyük ilerlemeler meydana gelmiştir. ADSL gerek öğrencilerin evlerindeki çalışma ortamlarında olsun gerekse öğretmenlerin geniş bant teknolojisini kullanarak eğitimde arzu edilen başarıyı elde etmek amacıyla çalışmalarına olanak sunmaktadır (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 5. İSS (ISP) Nedir?

İnternet servis sağlayıcısı (İSS) şirketlere ve kişilere internet bağlantısını sağlayan bir kurumdur. İnternet servis sağlayıcısı kısaca "İSS" veya İngilizce'de "ISP" (Internet service provider) olarak bilinmektedir (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 6. Kablo İnternet

Kablo internet servisi, Telefon hattı kullanılmaksızın Kablolu TV hatları üzerinden internet erişimi sağlayan bir servistir. 10 Mbps'ye kadar çıkan hızı ile iyi bir erişim alternatifi olmuştur. belli bir bölgedeki ya da belli bir bağlantı noktasındaki tüm aboneler için paylaşılan bant genişliği sunar. Dolayısıyla kullanıcının bağlantı hızı, bağlantı noktasındaki abone sayısına ve bu kullanıcıların internet kullanım yoğunluğuna göre değişir. ADSL de olduğu gibi sürekli ve kesintisiz bir bağlantı sunar. Hizmeti veren kuruma göre kurulum ve aylık ücreti değişiklik göstermekle birlikte hem hız hem de maliyet olarak ADSL bağlantıyla rekabet edecek seviyelerdedir. Ancak KKTC'de bu sistem henüz kurulmamıştır (Kuzu ve diğerleri, 2009).

2. 1. 18. 7. Uydu İnternet

Karasal bağlantılarla sınırlı kalmaksızın uydu üzerinden hızlı ve güvenilir bir şekilde internet'e bağlanmak mümkündür. Uydu bağlantıları tek yönlü ya da çift yönlü iletim sağlayabilirler. tek yönlü uydu bağlantısında veriler uydu üzerinden gelirken, gönderim telefon hattı ya da GPRS gibi ek bir ortam üzerinden gönderilebilir. Uydu yer istasyonu (HUB) tarafından uyduya gönderilen bilgiler, televizyonlarda olduğu gibi çanak anten yardımıyla alınır.

Yakın zamana kadar ek bir bağlantıya ihtiyaç duyan uydu internet çift yönlü uydu bağlantısı sayesinde sadece alıcı-verici bir çanak anten ve uydu modemi ile veri alma ve gönderme işlemini yapabilmektedir. Tek yönlü uydu yapısından farklı olarak anten üzerinde bir radyo ünitesi bulunur. Veri gönderme işlemi bu ünite aracılığıyla otomatik olarak gerçekleşir.

Uydu internetin hız ve maliyet açısından hizmet yelpazesi oldukça geniştir. Önceden hiç yanına yaklaşılamayacak kadar pahalı olan çift yönlü uydu sistemleri artık daha makul seviyededir. Ancak hala aynı hızdaki bir ADSL bağlantısının aylık ücretinin yaklaşık on katı kadardır. Genellikle bu sistemler bankalarda , büyük firmalarda ve internet altyapısı bulunmayan yerlerde tercih edilir (Kuzu ve diğerleri, 2009).

2. 1. 18. 8. İnternet Kaynakları

Kişisel bilgisayarların günlük yaşantımızın bir parçası olarak yaşantımıza girmesi internet ve iletişim teknolojilerine yönelik uygulamaları düşünsel boyuttan gerçek yaşantıya dönüştürmüştür. Başlı başına yeni bir olgu olan İnterneti yapısı gereği birbirine bağlı bilgisayarların dijital olarak bilgi paylaştıkları ve çoğunlukla da güncel dilde "sanal alem" olarak tanımlayabiliriz. İnternetin geniş alanlara yayılması ile birlikte kullanıcı kitlesi çeşitlenmiş ve kullanım amaçları da farklılaşmıştır.

İnternetteki bilgi kaynakları aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilir;

1. Elektronik Posta (E-mail)
2. Telnet
3. Haber grupları (newsgroups)
4. Sohbet Odaları (IRC, ICQ, MSN)
5. Dosya Aktarımı (FTP)
6. Wiki

2. 1. 18. 9. Elektronik Posta (e-posta)

Bilgisayar ağlarının oluşturulma nedenlerinden biri kişilerin, bir yerden diğerine (hızlı ve güvenli bir şekilde) elektronik ortamda mektup gönderme ve haberleşme isteğidir. E-posta (electronic mail) bu amaçla kullanılan servislere verilen genel bir isimdir. E-posta başlangıçta sadece düz yazı mesajlar göndermek amacıyla geliştirilmişken 1995'li yıllardan sonra geliştirilen tekniklerle resim, ses, video, html dokümanları, çalışabilir program vb. Kullanımı mümkün hale gelmiştir. Gerek dünyada gerekse ülkemizde pek çok insan artık e-posta aracılığıyla haberleşmektedir. Özellikle üniversitelerde diğer kamu ve özel sektör kurumlarına ulaşmak istendiğinde e-posta yoluyla çok kısa sürede ve güvenli bir şekilde ulaşmak mümkündür.

2. 1. 18. 10. Haber grupları

Haber grupları insanların belirli konuları tartışmaları, fikir alış verişinde bulunmaları, bildiklerini diğer insanlara aktarmaları ve iletişim kurmaları için bir haber sunucusu içinde oluşturulmuş gruplardır. Bu iletişim, konularına göre haber sunucusu içinde önceden oluşturulmuş gruplar içerisinde kurulur. Örneğin internet ile ilgili konular "internet" grubu içerisinde yapılırken, siyaset ile ilgili konular "siyaset" grubu içerisinde yapılır. Grupların ismini taşıyan konunun dallarına göre bir grubun alt grupları olabilir. Mesela "donanım" genel bir grup iken "donanım.anakart" sadece ana kart hakkındaki tartışma ve iletişime açık bir gruptur. Haber grupları eğitimde çok önemli bir yere sahiptir. Gerek öğretmenlerin gerekse öğrencilerin istedikleri alanlarda fikir alış verişinde bulunmalarına rahat bir şekilde olanak sağlayan haber grupları günümüzde de popüleritesini korumaktadır (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 11. Telnet

Bilgisayarınız üzerinden bu hizmeti sunan bir başka bilgisayara internet protokolü ile doğrudan bağlantınızı sağlayan yöntemdir. Bu yöntemle bağlanmak istediğiniz bilgisayarda sizin erişiminize olanak sağlayacak bir kullanıcı adı ve şifresi sağlanmış olmalıdır. Bu sayede bağlanılan bilgisayarlar üzerinde, sunulan

haklar ölçüsünde, uzaktan erişim ile çalışabilir ve işlem yapılabilir (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 12. Sohbet Odaları (Internet Relay Chat, IRC)

IRC, (Internet Relay Chat- Internet Aktarımlı Sohbet) dünyanın her yerinden insanların katılıp sohbet ettiği sanal bir buluşma ortamıdır. IRC serverlerine bağlanmak için en çok tercih edilen IRC programı mIRC'dir. Bütün serverler birbirine bağlıdır ve mesajlar bir kullanıcıdan diğerine networkünde ulaştırılır. Öğretmen-öğretmen, öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci şeklinde zamanlı iletişim kurulabilir (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 13. Dosya Aktarımı (File Transfer Protocol, FTP)

FTP, "File Transfer Protocol" (Dosya Transferi Protokolü) kelimelerinin baş harflerinden oluşan bir kısaltmadır. FTP, internete bağlı iki bilgisayar arasında dosya aktarımı yapmak için geliştirilen bir türüdür. FTP kullanarak bireyler özellikle üniversite gibi kurumlardan dosya arşivlerine erişerek ftp serverlerinden dosya alışverişinde bulunabilirler böylelikle pek çok program kolay bir şekilde elde edilebilir (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 18. 14. Wiki

Wiki, kullanıcılara web tarayıcıları ile web sayfası içeriği yaratmaya izin veren bir sunucudur. Wiki sayfaları Wiki topluluğu olarak adlandırılan bir çok kullanıcı tarafından oluşturulmaktadır. Ziyaretçiler blog sayfalarındaki içeriği değiştiremezler ancak yorumda bulunabilirler. Wiki sayfalarında ise içerikler düzenleme ya da değiştir seçeneği ile diğer kullanıcılar tarafından değiştirilebilir düzenleme ve ilaveler yapılarak daha da geliştirilebilir (Uzunboylu, 2008).

2. 1. 19. İnternet'in Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'taki Gelişimi

2. 1. 19. 1. Türkiye'de İnternet'in Gelişimi

Türkiye internete Nisan 1993'ten beri bağlıdır. İlk bağlantı ODTÜ'den gerçekleştirilmiştir. 64kbit/san hızında olan bu hat, çok uzun bir süre, tüm ülkenin tek çıkışı olmuş ve ilgili arkadaşlar büyük bir özveriyle İnternet'i tüm Türkiye'de (öncelikle akademik ortamlarda) yaygınlaştırmaya çalışmışlardır. Ege Üniversitesi'nden olan bağlantı ise, 1994 başlarında, 64kbit/san. hızı ile gerçekleştirilmiştir. Ardından sırayla, Bilkent Üniv (1995 Ekim), Boğaziçi Üniv (1995 Kasım) ve İTÜ (1996 Şubat) bağlantıları gerçekleşmiştir. 1996 yılı Ağustos ayında da Turnet çalışmaya başlamıştır. 1997 yılına gelindiğinde, akademik kuruluşların internet bağlantısını sağlayan ULAKNET çalışmaya başlamış ve üniversiteler nispeten hızlı bir omurga yapısıyla birbirlerine bağlanmış ve internet kullanır hale gelmişlerdir. 1999 yılı içerisinde, ticari ağ altyapısında büyük değişiklikler olmuş ve TURNET'in yerini TNet adında yeni bir oluşum almıştır. 2000'lerin başında; ticari kullanıcılar TNet omurgası üzerinden; akademik kuruluşlar ve ilgili birimler de Ulaknet omurgası üzerinden internet erişimine sahiptir. Ayrıca bu iki omurga arasında yüksek hızlı bağlantı mevcuttur.

Şu anda Türkiye'nin İnternet çıkışını sağlayan merkezler dört grupta toplanabilir:

- Üniversiteler ve akademik kuruluşların internet bağlantı çıkışları;
- Genellikle ticari kuruluşların ve İnternet Servis Sağlayıcılarının (İSS) yararlandığı TNET çıkışları
- Diğer bazı özel şirketlerin ve servis sağlayıcıların, TNET ile yaptıkları İnternet Erişim Noktası (İEN) anlaşması sonrasında kullandıkları firma bazlı doğrudan yurtdışı internet çıkışları.
- Bunların dışında kalan diğer bağlantılar (www.uzman-yazilim.com).

2. 1. 19. 2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde İnternet'in Gelişimi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise 1995 yılında Comtech firmasının yapmış olduğu yatırımlar sonucu Kuzey Kıbrıs halkının internet ile tanışması kısmen başlamış zaman içerisinde Comtech firması na ek olarak pek çok İnternet Servis sağlayıcısı piyasaya girerek bu pazarda internetin yayılmasında büyük rol oynamıştır. Daha sonra wireless KKTC'ye ADSL'den çok önce girmiş tir.16 Nisan 2007 tarihinden itibaren de K.K.T.C ADSL kullanılmaya başlanılmış, ardından Kuzey Kıbrıs'ta 3G internet 2004 yılından beri süren altyapı çalışmaları tamamlanıp K.K.T.C 'de 2008 yılında 3G kullanılmaya başlamıştır.

Milli eğitim Bakanlığımız MEBNET isminde tüm KKTC genelindeki orta dereceli okulları bünyesine alacak Bilgisayar tabanlı bir Network Sistemi oluşturulma çalışmaları başlatmıştır. MEBNET oluşturmaktaki amacı ise tüm Okulları gerek idari gerekse eğitim olarak bir çatı altına toplanmasını sağlamak, Okullar arasında bilgi paylaşımını ve haberleşmeyi sağlamak, okulların dış dünyaya açılmasını ve bilgiye ulaşmasını sağlamak ve Teknoloji Kullanımını yaygınlaştırarak, toplumu 2000'li yıllara hazırlayacaktır.

2. 2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Dinçer Gündoğdu'nun "İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Amaçları" isimli yüksek lisans tezinde modern çağın bir gereği haline gelen bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaşması yerleşik her sistemi etkilediği gibi eğitim sistemini de çok boyutlu olarak etkilemiştir ve eğitim ortamlarında bilgisayar ve internetten yararlanmak kaçınılmaz bir hal almıştır. İnternet, eğitimi okula dayalı olmaktan çıkararak, okul dışı ortamları öğrenme merkezine dönüştürmüştür. Ancak, bilgisayar ve internet kullanımının, çocuklar için pek çok yönden olumlu katkıları bulunurken, denetimsiz ortamlarda internet kullanmaları sonucunda tehlikeli olabilmektedir. Bu anlamda, evde ve okulda internet kullanan ilköğretim öğrencilerinin, interneti nasıl kullandıkları ve bu süreçte kimlerle ne tür etkileşimde bulundukları önem kazanmıştır. Bu araştırma ile ilköğretim öğrencilerinin internet kullanım düzeyleri ve amaçlarını öğrenci görüşlerine dayalı olarak ortaya konulması amaçlanmıştır. (www.mebnet.net)

Gürol Canbek ve Şeref Sağıroğlu'nun "Çocukların Ve Gençlerin Bilgisayar Ve İnternet Güvenliği" isimli makalesinde çocukların ve gençlerin bilgisayar ve internet kullanırken karşılaşılabilecekleri güvenlik tehlikeleri gözden geçirilmiş, konu ile ilgili yurtdışında yapılan araştırma çalışmalar ele alınmış, üzerinde durulması gereken hususlar ve alınması gereken önlemler incelenmiş, çocuklarımızın ve gençlerimizin karşılaşılabilecekleri teknik, fiziksel ve hayati zararlara uğramamaları için çözüm önerileri sunulmuştur. Sonuç olarak ülkemizde bilgisayar ve internet kullanımı yaygınlaşıp, internet kullanımının katkılarının çok üzerinde durulduğu bir zamanda, çocuklarımızın ve gençlerimizin zarar görmemesi ve karşılaşılabilecek olumsuzluklardan fazlaca etkilenmemesi için sorumluların ve ailelerin konu hakkında bilgi birikimini artırmaları yetkilerin gerekli önlemleri almaları konuya daha duyarlı olunması gerekmektedir (Politeknik dergisi, 2007).

Tuncer (2000), "Çocuklar İçin İnternet Güvenliği: Bir Ebeveyn Kontrol Aracı" isimli makalesinde, internet eğitim için güçlü bir araçtır. Ne var ki internetin yaygınlaşmasına paralel olarak getirdiği olumsuzluklar yadsınamaz. Özellikle, pornografi, uyuşturucu, alkol, çeşitli silahlar, bomba yapımı, kalpazanlık, hırsızlık yolları içeren siteler çocukları olumsuz şekilde etkilemektedir. Bu makalede, çocuklar için bir ebeveyn kontrol programı geliştirilmiştir. Hazırlanan program kullanıcı etkileşimli bir yapıya sahiptir ve ebeveyn için ara yüz detaylı şekilde anlatılmıştır. Piyasada mevcut olan, birkaç örnek program incelenerek, daha fazla detaylandırılıp, eksiklikler giderilerek daha verimli ve kullanımı kolay bir program hazırlanmıştır (Tuncer, 2000).

Gökçearslan ve Seferoğlu (2005), "Öğrencilerin Evde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Bir Çalışma" isimli makalesinde, öğrencilerin evde bilgisayar ve internet kaynaklarını kullanımlarıyla ilgili olarak "bilgisayara sahip olma, bilgisayarın evdeki konumu, kullanım amacı ve süresi, yardım gerektiğinde başvurulacak kaynaklar vb gibi" durumları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla öğrencilerin, evde bilgisayar ve internet servislerini kullanımlarına ilişkin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara'da bir ilköğretim okulunun 4-8 sınıfları ve bir lisenin 9-11 sınıflarında yer alan ve evinde bilgisayarı olan 149 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen bir öğrenci anketi kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Veriler frekans ve yüzdeler halinde verilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğrenciler, evde bilgisayar alınması konusunda "derslere yardımcı olması ve oyun oynama" gibi çok amaçlı kullanımları gerekçe olarak göstermişlerdir. Öğrencilerin bilgisayarı, "eğlence ve öğrenme amaçlı" kullanımları da bu gerekçelerle örtüşen bir bulgu olarak göze çarpmaktadır. Öğrenciler bir oturumda yaklaşık 2 saat bilgisayar kullanmaktadırlar. Öte yandan öğrencilerin internet kaynaklarını kullanma oranları bilgisayar kullanma oranlarına göre düşüktür. Öğrencilerin kullandıkları bilgisayar programlarıyla ilgili bulgular ise öğrencilerin oyun türü programlara yoğun ilgi gösterdiklerini ve eğitici programları ikinci plana attıklarını

göstermektedir. Öğrenciler bilgisayar kullanırken öncelikle yakın aile üyeleri olmak üzere çeşitli kaynaklardan yardım almaktadırlar (Gökcearslan ve Seferoğlu, 2005).

Kaleci (2008), "İnternet, Cep Telefonu, Bilgisayar Oyunlarının Çocuk Ve Gençlerin Ruh Sağlığına Etkileri" isimli makelesinde bilgisayar oyunları, çok oyunculu, video oyunları, cep telefonu, internet gibi sayısal teknoloji kullanımı çocuklar ve ergenler arasında son zamanlarda özellikle son 15 yıl içerisinde hızlı bir artış göstermiştir. Yaşları 8-18 arasında olan çocuklar ve ergenler ortalama olarak günün 5-6 saatini bilgi ve iletişim teknolojik araçlarını kullanarak geçirmektedir. İnternet kullanımının giderek artması, sınırsız, denetimsiz ve yasaksız her türlü bilgiye ve kişilere erişimin kolaylığı, çok olumlu gelişmelerin yanında bazı önemli ama olumsuz sonuçların doğmasına da neden olabilmektedir. Bilgisayar oyunu, internet gezintileri, çocukları ve ergenleri sosyal hayattan giderek uzaklaştırmaktadır. Bu makalede internet kullanımı ve bilgisayar oyunlarının çocuk ve ergenlerin ruhsal sağlıkları üzerindeki etkileri ele alınmıştır (Kaleci, 2008).

Kuzu ve Odabaşı (2007), "İnternet Kullanımı ve Aile" İsimli Kitabında Bilgisayar teknolojilerinin kapasitelerinin artması ve bilişim teknolojilerinde kaydedilen büyüme ve ilerlemeler, yaşama, çalışma, ticaret, öğretme-öğrenme ve araştırma yapma tarzımızı hızladeğiştirmektedir. Bilgi işlem gücünde ve küresel çaptaki ilişkilerde yaşanan gelişmeler, teknolojinin yarattığı bu fırsatlardan nasıl yararlanılacağı, nasıl yönetileceği, nasıl kullanılacağı ve bunlaradayanılarak neler yapılabileceği konusunda karşımıza pek çok sorun çıkarmaktadır. Aile ve internet ilişkisi de bu dönüşümden payını alarak, farklı konuları göz önüne sermektedir. Teknolojinin aile bireyleri arasındaki temel ilişkileri de dönüştürmesi kaçınılmazdır. İnternet bir dönüşüm aracı olarak, aile bireylerinin arasındaki ilişkinin niteliğini değiştirmekle kalmayıp, bu bireylerin sosyo-ekonomik çerçevelerinde de dönüşüm getirmektedir. İnternet bu teknolojiye hazır, vizyon sahibi kitlelerde olumlu yönde değişme sağlarken,

olumsuz fatura internet teknolojisine hazırlıksız bulunan kitlelere kesilmektedir. Bu araştırma aile–internet ilişkisinde önemli yordayıcılar olduğu düşünülen iletişim, sağlık, güvenlik–etik, mekân bileşenleri açısından aile ve internet profilinin belirlenmesini hedeflemektedir. Bu amaçla hazırlanan raporda bu bileşenlerin ilgili literatürle desteklenmesi ve amaçlandırılmasına özen gösterilmiştir (Kuzu ve Odabaşı, 2007).

Öztürk ve arkadaşları (2007), “İnternet Bağımlılığı: Kliniği ve Tedavisi” isimli Makalesinde gelişen teknoloji hayatı bir yandan kolaylaştırırken diğer yandan yeni riskler getirmektedir. Teknoloji çağı olarak adlandırabileceğimiz bu dönemde bilgisayar ve internet kullanımı hayatın vazgeçilmez gereçleri haline gelmiştir. Yeni gelişen bağımlılık kavramlarına son dönemde internet bağımlılığı eklenmiştir. İnternet kullanıma sınırlama getirememe, sosyal veya akademik zararlarına rağmen kullanıma devam etme ve internete ulaşımın kısıtlandığı durumlarda yoğun anksiyete duyma gibi belirtilerle kendini gösteren bu bağımlılık türü 1990’lı yılların ortalarından beri psikiyatri literatüründe yer almakta ve giderek ilgi çekmektedir. İlk zamanlarda Batı Avrupa ve ABD gibi gelişmiş ülkelerde dikkati çekmişse de günümüzde dünyanın hemen her bölgesinden bu konuyla ilgili yayınlar bulunmakta buda internetin hızlı yaygınlaşmasının aynı zamanda kötüye kullanım ve bağımlılığını da hızlandırdığını düşündürmektedir. Hemen her yaşta görülebilecek olan bu yeni tanımlanan bağımlılık tipi, özellikle 12-18 yaş grubu açısından önemli bir risk unsuru haline gelmiştir. Ülkemizde de genç nüfusun yoğunluğu göz önüne alındığında internet bağımlılığı özellikle bağımlılıkla uğraşan klinisyenler tarafından tanınması gereken bir bozukluktur (Öztürk ve diğerleri, 2007).

Odabaşı ve diğerleri (2007), “Yeni Dünya: İnternet - Ailelerin Yeni Dünyadaki Sorumlulukları Nelerdir?” isimli makalelerinde çağımızın en önemli iletişim araçlarından ve bilgi kaynaklarından biri olan internet, sağladığı bu avantajlar sayesinde kullanılması kaçınılmaz bir araç olarak kendisini kabul ettirmeye başlamıştır. Özellikle başta bilgisayar ve cep telefonları olmak üzere

teknolojideki tüm gelişmeler interneti hayatımıza girmeye zorlamaktadır. İnternet sağladığı pek çok üstünlük kadar, sınırlılığı da beraberinde getirmektedir. Özellikle günlük yaşamdaki her ortamda çocukları tüm tehlikelerden korumaya çalışan ailelerin, internet ortamında da ortaya çıkabilecek tehlikelerden korumaları öncelikli görevidir. Günümüzde teknolojiyi kullanma konusunda çocukların anne ve babalarından daha donanımlı olduğu bir gerçek olmakla beraber interneti yasaklamanın da bir önlem değil, çocuğu böyle önemli bir araçtan yoksun bırakacak bir yanlış olacağı unutulmamalıdır. Ancak anne-babalar olarak çocukların internet ortamında güvenliğini sağlayacak bir takım önlemler alınabilir. Bu çalışmada ailelerin çocukları için internet ortamında güvenliğini sağlayacak bir takım önlemler açıklanmıştır (Odabaşı ve diğerleri, 2007).

Chiba Üniversitesi' nde 25 bin büro çalışanı üzerinde yapılan çalışmada (1997) (Bila, 2001); günlük bilgisayar kullanım süresinin, çalışanların fiziksel, zihinsel ve uykuya bağlı hastalıkların başlamasında etkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ev kullanıcılarının bilgisayar, internet, oyun ve sakıncalı sitelerin olumsuz etkilerinden daha fazla etkilendikleri de saptanmıştır.

Croxall ve Cummings' ın (1998), New Mecsiko' da aile ve tüketici bilimleri eğitimi veren öğretmenlerin (267 kişi) işyerinde ve evde bilgisayar kullanma durumlarını ve internete bağlanma yollarını belirlemek amacı ile yürüttükleri çalışmada; sınıflarda öğretmenlerin %74' ünün en az bir bilgisayara sahip olduklarını ve %78' inin evinde kendi bilgisayarlarının bulunduğunu belirlemişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%87) evinde haftada en az bir kez bilgisayar kullandıkları, aile ve tüketici bilimleri eğitimi verilen sınıflarda bilgisayarın en sık beslenme (%57) alanında kullanıldığı saptanmıştır. Bunu, çoğunlukla çocuk gelişimi ve eğitimi (%31.3), kişisel ilgiler ve hobiler (%12.5), tekstil ve giyim (%8.6) ile tüketici eğitiminin (%7.8) izlediği belirlenmiştir (Croxall ve Cummings, 2000).

Avustralya yayın yetkilileri (ABA) (2000), Avustralya' da internet kullanımının birey ve aile yaşamı üzerindeki etkilerini belirlemek amacı ile internet@ev projesikapsamında bir çalışma yapmışlardır. Avustralya' da farklı bölgelerde 18 yaşın altındaki 310 internet kullanıcısının dahil olduğu araştırmada, hanehalklarının evde internet bağlantısına sahip olma durumunun eğitim düzeyi ve sosyo-ekonomik durum ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Avustralya' lıların % 30' unun evinde internet bağlantısı bulunmaktadır. Kullanıcıların büyük çoğunluğu internet servisleri içinde en çok (%82) elektronik postayı kullanmaktadırlar. Ebeveynler ve çocukların ziyaret ettikleri internet sitelerinin farklı olduğu ve internetin diğer medya organlarının yerini almadığı da bulgular arasındadır. (www.aba.gov.au)

Amerika Birleşik Devletleri' nde Ulusal Okullar Vakfı' nın (NSCF) (2000) internetin çocukların yaşamlarındaki etkilerini belirlemek amacı ile Microsoft' un desteği ile yürüttüğü çalışmada; ülkede rasgele seçilen 2-17 ve 9-17 yaş grubu çocuklara sahip hanehalklarının yaklaşık yarısında (%49) en az bir çocuğun internet kullandığı, çocukların evde internete bağlanması için bilgisayar satın almada en önemli faktörün ebeveynlerin eğitim düzeyi olduğu bulunmuştur. İnternet kullanımı ile birlikte çocukların günlük aktivitelerinin azaldığı, bazı sosyal faaliyetlerden uzaklaştıkları belirlenmiştir. Kızlar interneti çoğunlukla eğitim, elektronik posta ve chat amaçlı kullanırlarken; erkeklerin interneti daha çok eğlence ve oyun oynama amaçlı kullandıkları saptanmıştır. Ayrıca ebeveynlerin çocukların yaşamlarında interneti olumlu bir güç olarak gördükleri ve aile içinde öğrenme ve iletişim için güçlü bir araç olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir.

Keys (2001), Kanada' da toplum yaşam merkezindeki 50 yaş ve üstü bireylerin internet kullanma durumlarını belirlemek amacı ile toplam 17 kişi ile yürüttüğü çalışmada, bireylerin çoğunlukla interneti (%70) arkadaşları ve aileleri ile iletişim kurma, sağlık hizmetlerine ilişkin bilgilere erişme, finansal bilgileri (%44) ve politik haberleri izleme (%36), oyun oynama (%32) ve alışveriş yapma (%12) amacı ile kullandıklarını belirlemiştir. İnterneti haber, hava durumu

hakkında bilgi edinme amacı ile kullanan sadece bir yaşlı birey olduğunu bulmuştur (www.nsb.org).

Nachmics ve diğerleri (2001), İsrail Tel Aviv' de bulunan liselerdeki öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına etki eden faktörleri belirlemek amacı ile 12-18 yaş grubunda 384 öğrenci (208 kız, 176 erkek) üzerinde bir araştırma yapmışlardır. Öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanma becerisine sahip olduklarını, bilgisayar ve internet kullanmayan öğrencilerin % 10 oranında olduğu ve bunun % 70' ini kız öğrencilerin oluşturduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin haftada ortalama 7.36 saat yani yaklaşık günde 1 saat internet kullandıkları, internette erkek öğrencilerin (9.45 saat) kız öğrencilere (5.59 saat) oranla daha fazla zaman geçirdikleri de saptanmıştır. Bakay (2001), öğrencilerin internet kullanma koşullarını belirlemek amacı ile İzmir' de 166 lisede toplam 1352 öğrenciye anket uygulamıştır ve araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun (%54.7) bilgisayarının bulunduğunu ve internet bağlantısına (%45.5) sahip olduklarını belirlemiştir. Öğrencilerin interneti çoğunlukla oyun oynamā ve chat yapma amacı ile kullandıkları (%58), araştırma yapma ve ödev hazırlama için daha az (%13.9) kullandıklarını saptamıştır. Gençlerin internete büyük bir ilgi olduğu buna karşın, ebeveynler, öğretmenler ve okul idarecilerinin duyarsız bir tutum sergiledikleri bulunmuştur (Nachmics , Miaduser ve Shemla, 2001).

Bayraktar (2001), K.K.T.C. Lefkoşa ilçesi sınırları içindeki Mili Eğitim Bakanlığı' nabağı okullarda öğrenim gören 12-17 yaş arası 343 kız ve 343 erkek olmak üzere toplam 686 ergen üzerinde yaptığı çalışmada; ergenlerin internet kullanma durumları ve kullanma durumlarının saldırganlık, depresyon ve internetteki chat ile olan ilişkisini belirlemiştir. İnternet kullanımına etki eden en önemli faktörlerin cinsiyet ve sosyoekonomik düzey olduğu, 12-14 yaş grubunda olan ergenlerin daha çok ödev amaçlı, 15-17 yaş grubunda olanların ise daha çok webte gezinme amacı ile interneti kullandıkları saptanmıştır. Erkek kullanıcılar mp3, oyun, pornografi, spor, siyasi ve bilimsel içerikli siteleri daha

fazla ziyaret ederlerken, kız kullanıcıların chat, ders ve alışveriş sitelerinidaha çok ziyaret ettikleri bulunmuştur (Bayraktar, 2001).

Taylor ve diğerleri (2001), Avustralya'nın Rockhampton kentinde yaşayan bireylerin evlerinde internet kullanımına etki eden demografik ve sosyo-ekonomik faktörleri belirlemek amacı ile 1200 kişi ile yaptıkları görüşmede, katılımcıların interneti evlerinde büyük çoğunlukla elektronik posta ve bilgi arama amacı ile kullandıkları belirlenmiştir. İnternet kullanımında eğlence (%61), eğitim (%60.1) ve evde çalışma (%48.5) ilk sıralarda yer almaktadır. Çocuklu ailelerde eğitim, bilgi, ev yönetimi konularında internette bilgi araştırmanın; çocuksuz ailelere oranla daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemişlerdir (Taylor ve arkadaşları, 2001).

Börü (2003), "Öğrencilerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına İlişkin Bir Araştırma" isimli makelesinde Öğrencilerin büyük çoğunluğunun evinde bilgisayar ve internet bağlantısı bulunduğunu , bu alana yönelik olarak eğitimlerini ağırlıklı olarak kendi kendilerine edindiklerini bilgisayar kullanma süresinin erkeklerde kızlara oranla daha yüksek olduğunu ve kız ya da erkek öğrenciler arasında bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin dikkate değer belirgin farklılıklar bulunmazken, her iki cinsiyetteki öğrencilerin ağırlıklı olarak bilgisayarı internete yönelik olarak kullandıkları ve internete bağlananların da öncelikli olarak sohbet etme (chat) amacını taşıdıkları ortaya çıktığını öğrencilerin yarısına yakın kısmının bilgisayar ve internetle ilgili gelişmeleri takip ettikleri, bunun içinde daha çok gazete ve dergileri izlediklerini. Bunun yanında öğrencilerin bilgisayar kullanımında ısrarla bir marka aramadıkları; ancak internet bağlantısı için yaygın tanınan bir markayı tercih ettiklerigörölmüş olduğunu . Buna rağmen, öğrencilerin hala ağırlıklı olarak internete bağlanmanın yavaş oluşundan ve bağlantının kopmasından şikayetçi oldukları da dikkatleri çekmiştir (Börü, 2003).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve uygulama, verilerin çözümü ve yorumlanması, süre ve olanaklara yer verilerek, her bir alt başlıkla ilgili yapılan çalışmalar ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma genel tarama modeli türünde, betimsel bir çalışmadır. Yapılan literatür taramasına göre anket oluşturulmuştur.

Çalışma ilköğretimde öğrencilerin internet kullanımına yönelik velilerinin görüşlerinden oluşmaktadır.

3.2. Evren Ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni KKTC'deki ilköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, velileridir. Araştırmanın örneklemi ise bu evrenden seçilen 532 öğrenci velisi oluşturmaktadır.

Tabakalı örneklem olarak Lefkoşa, Girne ve Magosa olmak üzere bölgesel olarak ayrılarak tabakalar oluşturulmuştur. Basit seçkisiz örneklem kullanılarak bu ilkokullardaki öğrenciler tesadüfi olarak örnekleme alınmışlardır.

İlköğretim kurumlarından eğitim alan öğrencilere, velilerine ulaştırılmak üzere internete yönelik olarak hazırlanmış olan anketler verilmiş ve bir ay içerisinde anketler toplanarak veriler elde edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları aşağıda belirtilmiştir.

Kişisel Bilgiler Formu: Velilerin kişisel bilgilerini öğrenebilmek için 16 maddeden oluşan Kişisel Bilgiler Formu hazırlanmıştır.

İnternet'e Yönelik Veli Görüşleri Anketi: İnternete yönelik veli görüşlerini alabilmek için 5'li likert tipi anket hazırlanmıştır. Anket hazırlanmadan önce rasgele seçilmiş 50 aileden çocuklarının internet kullanımı konusunda kompozisyon yazdırılmış, bu kompozisyonlar ile birlikte Keser ve Odabaşı'nın çalışmalarından da esinlenerek maddeler oluşturulmuştur. Anket hazırlandıktan sonra 5 tane uzman görüşüne başvurulmuş ve 30 aileye ön deneme yapılmış ve gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra anket uygulanmaya konmuştur. Anket internet kullanımı ile ilgili 40 olumlu ve olumsuz ifadeden oluşmaktadır. Olumsuz ifadeler genel tutumlarına bakılmak üzere tersten girilmiş ve tekrar değerlendirilmiştir. Olumlu ifadelerde 5 puan "Kesinlikle Katılıyorum"u 4 puan "katılıyorum'u ", 3 puan "kararsızım'ı", 2 puan "katılmıyorum'u" ve 1 puan da "Kesinlikle Katılmıyorum'u" ifade etmektedir. Anketin geçerlilik ve güvenirlik kapsamı aşamasında veli grubu ile ön deneme yapıldıktan sonra uzman görüşleri alınarak düzeltilmiştir. Ayrıca Cronbach Alpha değeri de $\alpha=0.80$ olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 17. programı kullanılarak analiz edilmiştir. Daha sonra istatistiksel veriler çizelgeler oluşturularak açıklanmış ve yorumlanmıştır. Toplanan verilerin analizinde ilişkisiz örneklem için t-testi (Independent samples t-test) kullanılmıştır. Ayrıca ilişkili örneklem için de t-testi (paired samples t-test) analizleri ve ki-kare (Chi-square) kullanılmış ve çözümlenmiştir. Örneklem kişisel bilgiler ve anket sonuçlarına yönelik puan farklarının anlamlılığını analiz etmek için ikiden fazla olan gruplara oneway (Anova) kullanılmıştır. Verilerin farklarının açıklanmasında ise genel ortalama dikkate alınmıştır.

Aşağıdaki tabloda kişisel bilgiler ve anket sonuçlarının yorumlanmasında kullanılan sınırlar belirtilmiştir.

Tablo 2. Kişisel bilgiler ve anket sonuçlarının yorumlanmasında kullanılan sınırlar

Ağırlık	Sınırlar	
1	1.00-1.79	Kesinlikle katılmıyorum
2	1.80-2.59	Katılmıyorum
3	2.60- 3.39	Kararsızım
4	3.40 -4.19	Katılıyorum
5	4.20- 5.00	Kesinlikle Katılıyorum

Araştırmaya katılan deneklerin ağırlıklı puanları SPSS 17 programı ile çözümlenmiş veriler yüzde (%), ortalama ($\bar{X}$), Ki-Kare (X^2), frekans (f) ve standart sapma (SS) olarak tablolarda verilmiştir

3.5. Süre ve Olanaklar

Bu çalışmaya Eylül 2009'da araştırma önerisinin hazırlanmasına başlanılmıştır. Bu süre içerisinde yapılan işler Tablo 3.'de verilmiştir. İnternet ile ilgili yapılan araştırmalardan elde edilen bilgilerin yorumlanması ve değerlendirilmesi süreci 1 ay süreyle yapılmıştır. Araştırma süresince bir çok araştırma yapılmıştır. Yapılan tüm araştırma masrafları araştırmacı tarafından karşılanmıştır. Araştırmanın çalışma süresine ilişkin bilgiler Tablo 3.'de verilmiştir.

Tablo 3. Çalışma süresi

Yapılan işler	Süre
Literatür Taraması	Sürekli
Araştırma Önerisinin Hazırlanması	2 Ay
Veri Toplama Araçlarının Hazırlanması	5 Hafta
Uygulama	04 Hafta
Verilerin Analizi	03 Hafta
Araştırma Raporunun Yazılması	10 hafta
Eğitim Bilimcilere Araştırma Raporunun Okutulup Eleştiriler Doğrultusunda Düzeltilmesi	04 Hafta

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde belirlenen amaç ve alt amaçlara ait bulgulara ilişkin sonuçlar yorumlamalara yer verilmiştir.

Örneklemin Demografik Özellikleri

Bu bölümde örnekleme alınan öğrenci velilerinin demografik özelliklerine yer verilmiştir.

4.1.1. Veli

Tablo 4'de örneklem olan öğrencilerin velilerinin frekans ve yüzdelik oranlarına yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğrenci velisine yönelik dağılım

Veli	f	%
Anne	291	54,7
Baba	226	42,5
Diğer	15	2,8
Toplam	532	100,0

Tablo 4'de görüldüğü gibi çocukların velilerine göre dağılımı incelendiğinde örneklemi oluşturan velilerin %54,7 (291 kişi) Anne, %42,5 (226) Baba ve %2,8 (15 kişi) Diğer kişilerden olduğu görülmüştür (Diğer: Anne – baba haricinde evde bulunan kişiler).

4.1.2. Cinsiyet

Tablo 5'de örneklem olan öğrencilerin cinsiyetlerinin frekans ve yüzdelik değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyete yönelik dağılım

Cinsiyet	f	%
Erkek	270	50,8
Kız	262	49,2
Toplam	532	100,0

Tablo 5'de görüldüğü gibi çocukların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde örneklemi oluşturan öğrencilerin %50,8 (270 kişi) erkek, %49,2 (262 kişi) ise kız öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

4.1.3. Yaş

Tablo 6'de örneklem olan velilerin yaşlarının frekans ve yüzdelik değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 6. Velilerin yaş'a yönelik dağılımı

Yaş	f	%
20-30 ARASI	37	7,0
30-40 ARASI	307	57,7
40-50 ARASI	175	32,9
50-60 ARASI	13	2,4
Toplam	532	100,0

Tablo 6'da görüldüğü gibi, velilerin yaşları incelendiğinde öğrenci velilerinin %7,0 (37 kişi) 20 - 30 yaş arası kişilerden oluştuğunu, %57,7 (307 kişi) 30 - 40 yaş arası, %32,9 (175 kişi) 40 - 50 yaş arası, ve %2,4 (13 kişi) 50 - 60 yaş arası velilerden oluştuğu görülmektedir.

4.1.4. İnternet Bağlantı Türü

Tablo 7'de örneklem olan öğrencilerinin kullandıkları internet bağlantı türüne yönelik frekans ve yüzdelik değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 7. İnternet bağlantı türüne yönelik dağılım

İnternet türü	f	%
ADSL	131	24,6
Kablosuz Ağ	97	18,2
Mobil(3G)	122	22,9
Dial UP	56	10,5
Diğer	126	23,7
Toplam	532	100,0

Tablo 7'de görüldüğü gibi, öğrencilerin kullandıkları internet bağlantı türü incelendiğinde, %24,6 (131 kişi) internete bağlanırken Adsl kullandığını, %23,7 (126 kişi) diğer bağlantı türlerini kullandığını, %22,9 (122 kişi) Mobil (3G) kullandığını, %18,2 (97 kişi) Kablosuz Ağ kullandığını ve %10,5 (56 kişi) Dial Up bağlantı çeşidini kullandıkları görülmektedir. Bu sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin bir çoğunluğunun internete bağlanırken ADSL'i tercih ettiği görülmektedir.

4. 2. İnternet Kullanımı ve İzin Durumu Sonuçları

Tablo 8. Çocuğunuzun interneti bir hafta içinde kullanma sıklığı ile bir gün içinde kullanma sıklığı arasındaki ilişki Ki-Kare (X^2) testi

Çocuğunuzun interneti bir hafta içinde kullanım sıklığı		Çocuğunuz bir gün içinde interneti kullanma sıklığı				Chi-square (X^2)	Asymp. Sig (p)
		En fazla 1 saat	1-2 saat arası	3-4 saat arası	TOTAL		
1GÜN	n	183	31	3	217	136,412	,000
	%	84,3	14,3	1,4	100,0		
2-3 GÜN	n	90	77	7	174	140,024	,000
	%	51,7	44,3	4,0	100,0		
4 GÜN VE ÜZERİ	n	38	77	26	141	123,711	,000
	%	27,0	54,6	18,4	100,0		
Total	n	311	185	36	532	P < ,05.	
	%	58,5	34,8	6,8	100,0		

Velilerin çocuklarının interneti bir gün içinde kullanma sıklığına bakıldığı zaman ($X^2 = 136,412$, $p = ,000$) çocukların interneti bir hafta içindeki kullanım sıklığı ile bir gün içindeki kullanım sıklığı arasındaki istatistiksel anlamda fark olduğu görülmüştür.

Buna göre %58.5 (311 kişi) en fazla 1 saat interneti kullandığı, %34,8 (185 kişi) 1-2 saat arası ve % 6,8 (36 kişi) 3-4 saat arası internet kullandıkları görülmüştür.

Velilerin çocuklarının interneti bir hafta içerisinde kullanım sıklığına bakıldığında 1 gün kullananların %84,3 (183 kişi) en fazla 1 saat ,%14,3 (31 kişi) 1-2 saat arası ve %1,4 (3 kişi) 3-4 saat arası interneti kullanıyorlar.

2-3 gün interneti kullananlara baktığımızda %51,7 (90 kişi) en fazla 1 saat, %44,3 (77 kişi) 1-2 saat arası ve %4,0 (7 kişi) 3-4 saat arası interneti kullanıyorlar.

4 gün ve üzeri interneti kullananlara baktığımız zaman %27,0 (38 kişi) en fazla 1 saat, %54,6 (77 kişi) 1-2 saat arası ve %18,4 (26 kişi) 3-4 saat arası interneti kullanıyor oldukları görülmüştür.

Çocukların hafta içindeki internet kullanım günleri artık sonra gün içindeki kullanım sıklığı 1 saatten 1-2 saat arası artış gösterdiği saptanmıştır.

Tablo 9. Velilerin Çocuklarının interneti kullanımına izin verme durumuna yönelik dağılımı

durum	f	%
İznim var	425	79,9
İznim yok	61	11,5
Diğer	46	8,6
Toplam	532	100,0

Velilerin çocuklarının internet kullanımına izin verme durumuna bakıldığında %79,9 (425 kişi) izin verdiğini, %11,5 (61 kişi) izin vermediğini ve %8,6 (46 kişi) diğer görüşlerde olduğunu saptamıştır. Açık uçlu olarak yapılan sorularda velilerin çocuklarının interneti kullanmalarına izin verdikleri fakat çeşitli nedenlerden dolayı da interneti kullanmalarını istemedikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 10. Çocuğunuzun internet kullanım izni ile interneti bir hafta içindeki kullanma sıklığı arasındaki ilişki Ki-Kare (X^2) testi

Çocuğunuzun İnternet kullanım izni		Çocuğunuzun interneti bir hafta içindeki kullanma sıklığı				Chi-square (X^2)	Asymp. Sig (p)
		1Gün	2-3 Gün	4 Gün ve Üzeri	TOTAL		
İznim var	n	142	155	128	425	49,705	,000
	%	33,4	36,5	30,1	100,0		
İznim yok	n	46	8	7	61	49,877	,000
	%	75,4	13,1	11,5	100,0		
Diğer	n	29	11	6	46	30,347	,000
	%	63,0	23,9	13,0	100,0		
Total	n	217	174	141	532	P < ,05	
	%	40,8	32,7	26,5	100,0		

Velilerin çocuklarının interneti kullanmalarına izinleri olmadığı halde 1 gün kullananların %75,4 (46 kişi) olduğu, 2-3 gün kullananların 13,1 (8 kişi) olduğu ve 4 gün üzeri kullananların da %11,5 (7 kişi) olduğu saptanmıştır.

Buna göre çocuklarının interneti kullanmalarına izni olmayan velilerin izinsiz olarak internete giren çocuklarının internete girdikleri gün bakımından anlamlı olarak bir düşüşte olduğu görülmüştür.

Tablo 11. Evinizde internetiniz olması ile çocuğunuzun internet kullanımı arasındaki ilişki Ki-Kare (X^2) testi

Evinizde internet bağlantınız var mı	Çocuğunuzun internet kullanımına				Chi-square (X^2)	Asymp. Sig (p)
	İznim var	İznim yok	Diğer	TOTAL		
Evet	n	332	31	22	385	
	%	78,1	50,8	47,8	72,4	35,046 ,000
Hayır	n	93	30	24	147	
	%	21,9	49,2	52,2	27,6	32,331 ,000
Total	n	425	61	46	535	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	P < ,05

Evlerinde internet bağlantısı olanlara baktığımız zaman %72,4 (385 kişi) evlerinde internetin olduğu, %27,6 (147 kişi) evlerinde internetin olmadığı görülmüştür. Buna göre evlerinde interneti olduğu halde çocuklarının interneti kullanmasına izni olmayanların %50,8 (31 kişi) olduğu da saptanmıştır.

Bunun sebebinin de açık uçlu olarak sorulan sorulara verilen yanıtlardan kimi velilerin çocuklarının teknolojiden geri kalmamalarını istemeleri fakat bazı velilerin korkularının olmasından dolayı da çocuklarının interneti kullanmasını istememeleri olduğu saptanmıştır.

Tablo 12. Annenin eğitim durumu ile çocuğunun internet kullanımını arasındaki ilişki
Ki-Kare (χ^2) testi

Annenin eğitim durumu	Çocuğunun internet kullanımına					Chi-square (χ^2)	Asymp. Sig (p)
		İznim var	İznim yok	Diğer	TOTAL		
	n						
İlkokul	n	75	22	13	110	18,885	,015
	%	68,2	20,0	11,8	100,0		
Ortaokul	n	44	8	3	55	18,828	,016
	%	80,0	14,5	5,5	100,0		
Lise	n	175	21	22	218	9,735	,002
	%	80,3	9,6	11	100,0		
Üniversite	n	104	9	6	119		
	%	87,4	7,6	5,0	100,0		
Diğer	n	27	1	2	30	P < ,05	
	%	90,0	3,3	6,7	100,0		
Total	n	425	61	46	532		
	%	79,9	11,5	8,6	100,0		

Annenin eğitim durumu ile çocuklarının interneti kullanmalarına bakıldığında zaman ($\chi^2 = 18,885$, $p = ,015$) annenin eğitim durumu ile çocuklarının interneti kullanmaları arasındaki istatistiksel anlamda fark olduğu görülmüştür.

Buna göre %79,9 (425 kişi) iznim var, %11,5 (61 kişi) iznim yok ve % 8,6 (46 kişi) diğer görüşler de olduğu saptanmıştır.

Çocuklarının interneti kullanmasına izni olan velilerin %68,2 (75 kişi) ilkokul,%80,0 (44 kişi) ortaokul,%80,3 (175 kişi) lise, %87,4 (104 kişi) üniversite ve %90,0 (27 kişi) diğer bölümlerden ve branşlardan mezun olmuş veliler olduğu saptanmıştır.

Çocuklarının interneti kullanmasına izni olmayan velilerin ise %20,0 (22 kişi) ilkokul,%14,5 (8 kişi) ortaokul, %9,6 (21 kişi) lise,%7,6 (9 kişi) üniversite ve %3,3 (1 kişi) diğer bölümlerden ve branşlardan mezun olmuş veliler olduğu görülmüştür.

Bu durumda mezuniyet durumu farketmeksizin iznim var ,iznim yok ve diğer diyen velilerin düşüşte olduğu saptanmış ve çoğunluğun izin verildiği görülmektedir.

Tablo 13. Babanın eğitim durumu ile çocuğunun internet kullanımı arasındaki ilişki
Ki-Kare (X^2) testi

Babanın eğitim durumu		Çocuğunun internet kullanımı				Chi-square (X^2)	Asymp. Sig. (p)
		İznim var	İznim yok	Diğer	TOTAL		
İlkokul	n	81	24	12	117	18,520	,018
	%	69,2	20,5	10,3	100,0		
Ortaokul	n	48	7	8	63	17,803	,023
	%	76,2	11,1	12,7	100,0		
Lise	n	160	20	17	197	9,599	,002
	%	81,2	10,2	8,6	100,0		
Üniversite	n	118	9	7	134	P < ,05	
	%	88,1	6,7	5,2	100,0		
Diğer	n	18	1	2	21		
	%	85,7	4,8	9,5	100,0		
Total	n	425	61	46	532		
	%	79,9	11,5	8,6	100,0		

Babanın eğitim durumu ile çocuklarının interneti kullanmalarına bakıldığı zaman ($X^2 = 18,520$, $p = ,018$) babanın eğitim durumu ile çocuklarının interneti kullanmaları arasındaki istatistiksel anlamda fark olduğu görülmüştür.

Buna göre %79,9 (425 kişi) iznim var, %11,5 (61 kişi) iznim yok ve % 8,6 (46 kişi) diğer görüşler de olduğu saptanmıştır.

Çocuklarının interneti kullanmasına izni olan velilerin %69,2 (81 kişi) ilkokul, %76,2 (48 kişi) ortaokul, %81,2 (160 kişi) lise, %88,1 (118 kişi) üniversite ve %85,5 (18 kişi) diğer bölümlerden ve branşlardan mezun olmuş veliler olduğu saptanmıştır.

Çocuklarının interneti kullanmasına izni olmayan velilerin ise %20,5 (24 kişi) ilköğretim, %11,1 (7 kişi) ortaokul, %10,2 (20 kişi) lise, %6,7 (9 kişi) üniversite mezun, %4,8 (1 kişi) diğer bölümlerden ve branşlardan mezun olmuş veliler olduğu görülmüştür.

Bu durumda mezuniyet durumu farketmeksizin iznim var, iznim yok ve izin verilmeyen velilerin düşüşte olduğu saptanmış ve çoğunluğun izin verildiği görülmektedir.

Tablo14. Çocuğunuzun bir gün içinde interneti kullanma sıklığı ile siz çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti ne kadar kullanmasını istiyorsunuz arasındaki ilişki Ki-Kare (χ^2) testi

Çocuğunuzun bir gün içinde interneti kullanma sıklığı	Siz çocuğunuzun bir gün içerisinde ne kadar kullanmasını istiyorsunuz					Chi-square (χ^2)	Asymp. Sig (p)
	En fazla 1 saat	1-2 saat arası	3-4 saat arası	TOTAL			
	n						
En fazla 1 saat	258	53	,0	311	302,279		,000
	% 80,1	26,6	,0	58,5			
1-2 saat arası	55	130	,0	185	213,923		,000
	% 17,1	65,3	,0	34,8			
3-4 saat arası	9	16	11	36	168,847		,000
	% 2,8	8,0	100	6,8			
Total	322	199	11	532	P < ,05		
	% 100,0	100,0	100,0	100,0			

Çocuğunuzun bir gün içinde interneti kullanma sıklığı ile siz çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti ne kadar kullanmasını istiyorsunuza bakıldığı zaman ($\chi^2 = 302,179$, $p = ,000$) çocuğunuzun bir gün içinde interneti kullanma sıklığı ile siz çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti ne kadar kullanmasını istiyorsunuz arasındaki istatistiksel anlamda fark olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Çocukların %58,5 (311 kişi) en fazla 1 saat, %34,8 (185 kişi) 1-2 saat arası ve % 6,8 (36 kişi) 3-4 saat arası interneti kullandıkları görülmüştür.

Buna göre velilerin çocuklarının interneti ne kadar kullanmalarını istiyorlar oranlarına baktığımızda %80,1 (258 kişi) en fazla 1 saat interneti kullanıyor, %26,6 (53 kişi) 1-2 saat arası, %0 lık oranda 3-4 saat arası kullandıkları saptanmıştır.

1-2 saat arası interneti kullanan çocukların %17,1 (55 kişi) en fazla 1 saat, %65,3 (130 kişi) 1-2 saat arası ve % 0 lık oranla 3-4 saat arası interneti kullandıkları görülmüştür

3-4 saat arası interneti kullanan çocukların % 2,8 (9 kişi) en fazla 1 saat, % 8,0 (16 kişi) 1-2 saat arası, %100 (11kişi) 3-4 saat arası kullandıkları saptanmıştır.

Bu da çoğu çocukların, ailelerinin istekleri doğrultusunda interneti kullandıkları, hatta daha fazla interneti kullanmalarını isteyen ailelelerin çocuklarının dahi interneti en fazla 1 saat kullandıkları sonucu saptanmıştır.

Tablo:15. Çocuğunuzun İnternet Kullanımına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)
Çocuğunuzun internet kullanımına yönelik görüşlerinin güven boyutu ele alınarak oluşturulmuş olan sorular	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N		
1. Çocuğum adına interneti güvenli buluyorum.	10,5	56	28,4	151	36,1	192	12,4	66	12,6	67	3,11	1,14
2. İmkânım olsa internet hızımı arttırırım.	18,6	99	26,1	139	23,9	127	22,2	118	9,2	49	3,20	1,25
3. Çocuğumun interneti kullanma isteği beni sinirlendiriyor.	13,5	72	35,9	191	32,3	172	11,5	61	6,8	36	3,37	1,06
4. İnternet kafeye gitmesine izin veriyorum.	4,7	25	9,6	51	18,2	97	23,9	127	43,6	232	2,07	1,19
5. Çocuğumun gelişmesi için, internetin kütüphanelerden daha yararlı olduğunu düşünüyorum.	16,4	87	20,5	109	33,1	176	18,2	97	11,8	63	3,11	1,22
6. İnternetin çocuğum üzerinde bağımlılık yarattığını düşünüyorum.	19,9	106	24,6	131	21,8	116	22,9	122	10,7	57	3,20	1,28
7. İnternetin çocuğumu kötü etkilediğini düşünüyorum.	10,3	55	16,9	90	32,1	171	31,4	167	9,2	49	2,87	1,11
8. İnternetin çocuğumun sosyal becerilerinin gelişmesini engellediğini düşünüyorum.	13,5	72	21,2	113	26,1	139	27,6	147	11,5	61	2,97	1,22
9. İnternet çocuğumun boş zamanlarını değerlendirilmesi için uygun bir araçtır.	10,0	53	33,3	177	24,2	129	20,3	108	12,2	65	3,08	1,19
10. Çocuğumun internette daha fazla oyuna zaman ayırması beni sinirlendirir.	23,3	124	31,6	168	16,0	85	19,4	103	9,8	52	3,39	1,29
Çocuğunuzun internet kullanımına yönelik görüşlerinin eğitim boyutu ele alınarak oluşturulmuş olan sorular	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	X	SS
1. İnternet çocuğumun merak ettiği konuları öğrenmek için ilk başvuru kaynağıdır.	31,0	165	35,5	189	15,4	82	13,0	69	5,1	27	3,74	1,17
2. Çocuğum araştırdığı konuda en ayrıntılı bilgiye internetten ulaşır.	28,0	149	38,0	202	19,4	103	10,3	55	4,3	23	3,75	1,10
3. İnternetin çocuğumun eğitsel açıdan sağladığı faydaları düşünmeye inandırıyor.	19,4	103	35,0	186	30,8	164	10,2	54	4,7	25	3,54	1,05
4. İnternet çocuğumun araştırma yapma becerisini artırıyor.	22,7	121	39,5	210	25,9	138	8,1	43	3,8	20	3,69	1,02
5. İnternet çocuğumun genel kültürünü artırma bir araçtır.	18,8	100	34,6	184	32,3	172	7,9	42	6,4	34	3,51	1,08

16. İnternette kendi hızına göre öğrenme imkanı yakaladığını düşünüyorum.	17,7	94	36,1	192	30,3	161	12,2	65	3,8	20	3,51	1,03
17. İnternetteki ödev sitelerinin çocuğum için yararlı olduğunu düşünüyorum.	20,7	110	36,1	192	31,4	167	6,4	34	5,5	29	3,60	1,05
18. Çocuğum için internetteki öğretimin ilgi çekici olduğunu düşünüyorum.	15,6	85	32,9	175	34,2	182	14,1	75	3,2	17	3,43	1,01
19. İnternette öğretimin çocuğumu sıkıcılıktan kurtardığını düşünüyorum.	12,4	66	28,0	149	35,9	191	17,3	92	6,4	34	3,22	1,07
20. İnternet çocuğumun ders veriminde artış sağlar.	13,3	71	24,1	128	35,9	191	20,3	108	6,4	34	3,17	1,09
21. İnternet çocuğumun kullanabileceği dâirenin genişlediğini düşünüyorum.	22,4	119	41,0	218	23,9	127	7,7	41	5,1	27	3,67	1,06
Çocuğunuzun internet kullanımına yönelik görüşlerinin kaygı boyutu ele alınarak oluşturulmuş olan sorular	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	X	SS
22. Çocuğumun interneti kullanma isteği beni tedirgin ediyor	12,6	67	16,0	85	30,5	162	31,6	168	9,4	50	2,90	1,16
23. İnternet kullanımı ile kontrolsüz bir şekilde bilgi elde edeceğine inanıyorum.	16,0	85	23,1	123	28,9	154	21,4	114	10,5	56	3,11	1,22
24. Çocuğumun internet kafeye gitme isteği beni tedirgin ediyor.	32,0	170	24,1	128	22,6	120	12,4	66	9,0	48	3,56	1,30
25. İnterneti kullanması yerine kitap okumasını tercih ederim.	37,6	200	22,9	122	23,3	124	10,9	58	5,3	28	3,76	1,21
26. İnternetin çocuğum için gereksiz ve verimsiz bilgi içerdiğini düşünüyorum.	10,0	53	8,1	43	33,8	180	30,3	161	17,9	95	2,62	1,16
27. Çocuğumun internette alış veriş yapmasını güvenli bulmuyorum.	37,8	201	17,7	94	18,6	99	10,3	55	15,6	83	3,48	1,48
28. İnterneti boş zamanları dışında kullanmasına izin vermiyorum.	31,4	167	28,2	150	17,1	91	14,5	77	8,8	47	3,56	1,31
29. İnternette iken tacize uğramasından korkuyorum.	32,5	173	23,1	123	20,9	111	14,7	78	8,8	47	3,55	1,31
30. İnternette bulunma programlarına (aile koruma paketi) güvenmiyorum.	17,5	93	20,9	111	40,4	215	13,9	74	7,3	39	3,27	1,12
31. Uygunsuz içerikli sitelere erişebilme kolaylığı beni tedirgin ediyor.	39,1	208	24,4	130	20,9	111	7,3	39	8,3	44	3,78	1,26
32. İnternette çalışmanın çocuğum için sinir bozucu olduğunu düşünüyorum.	7,7	41	14,3	76	32,9	175	30,5	162	14,7	78	2,69	1,11
33. İnternetin çocuğumu saldırganlaştırdığını düşünüyorum.	9,2	49	16,0	85	29,5	157	29,7	158	15,6	83	2,73	1,17
Çocuğunuzun internet kullanımına yönelik görüşlerinin sosyal boyutu ele alınarak oluşturulmuş olan sorular	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	X	SS
34. İnternette çocuğumun kendini özgürce ifade edebildiğine inanıyorum.	12,4	66	20,7	110	38,5	205	19,0	101	9,4	50	3,07	1,12
35. Mektup yazmak yerine e – posta göndermesini tercih ederim.	17,3	92	21,2	113	30,5	162	16,9	90	14,1	75	3,10	1,27

36. Fazla internet kullanımının çocuğum için iletişim bozukluğuna neden olduğunu düşünüyorum.	26,3	140	22,9	122	24,6	131	16,9	90	9,2	49	3,40	1,28
37. Çocuğum internet sayesinde yeni kişilerle tanışması beni sevindiriyor	8,3	44	13,2	70	32,9	175	23,3	124	22,4	119	2,61	1,20
38. Çocuğum'un sorunlarını internet yoluyla farklı kesimlerden kişilerle paylaşması beni rahatlatıyor.	9,4	50	7,5	40	27,1	144	23,1	123	32,9	175	2,37	1,26
39. İnternetin çocuğumda huzursuzluk yarattığını düşünüyorum	10,3	55	12,6	67	32,7	174	28,2	150	16,2	86	2,72	1,18
40. Çocuğumun internette zamanın nasıl geçtiğini bilmeden vakit geçirmesi beni sinirlendiriyor.	30,3	161	24,1	128	22,0	117	15,4	82	8,3	44	3,50	1,30

Yukardaki tabloda verilen örneklem dikkate alındığında ($\bar{X}=3,74$, $SS=1,17$) ailelerin çocuklarının merak ettiği konuları öğrenmek için ilk başvuru kaynağı olarak interneti gördükleri, aynı zamanda ($\bar{X}=2,62$, $SS=1,16$) ailelerin internetin çocukları için gereksiz ve kullanışsız bilgi içerdiğini düşündükleri belirtilmiş, ($\bar{X}=3,75$, $SS=1,10$) ailelerin çocuklarının araştırdığı konuda en ayrıntılı bilgiye internetten ulaştığı ve ($\bar{X}=2,69$, $SS=1,11$) çocukların internette çalışmanın sinir bozucu olduğunun düşündükleri belirtilmiş, ($\bar{X}=3,69$, $SS=1,02$) ailelerin internetin çocuklarında araştırma yapma isteğini artırdığını ve ($\bar{X}=3,76$, $SS=1,21$) kitap okumaları yerine interneti kullanmasını tercih ettikleri belirtilmiştir. ($\bar{X}=3,78$, $SS=1,26$) Çocukların uygunsuz içerikli sitelere erişebilme olasılığı aileleri tedirgin ettiği, aynı zamanda ($\bar{X}=2,07$, $SS=1,19$) ailelerin çocuklarının internet kafe'ye gitmesine izin vermedikleri belirtilmiştir. Son olarak ($\bar{X}=2,61$, $SS=1,20$) çocuklarının internet sayesinde yeni kişilerle tanışması aileleri sevindirmedeği, aynı zamanda ($\bar{X}=2,37$, $SS=1,26$) çocuklarının sorunlarını internet yoluyla farklı kesimlerden kişilerle paylaşmasının aileleri rahatlatmadığı sonuçları ortaya çıkmıştır.

4. 3. Velilerin Demografik Bilgilerinin Anket Maddeleri İle Karşılaştırılması

Bu bölümde örnekleme oluşturan velilerin kişisel bilgilerine ve anket maddelerindeki sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 16'da örnekleme oluşturan velilerin Kişisel bilgileri ve anket maddelerindeki puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla uygulanan paired sample t-test, One-way (Anova) ve Post-hoc sonuçlarıyla ilgili veriler verilmiştir.

Tablo:16. Örneklemi oluşturan velilerin evindeki internet bağlantısı ile anket maddelerine yönelik t- testi sonuçları

Soru:4	$\bar{X}$	N	SS	t	p	Açıklama
Evet	120.58	385	18.311176	1.963	.162	P<.05 Fark Anlamlı
Hayır	115.36	147	16.91232			

Tablo 16'da görüldüğü gibi örnekleme oluşturan velilerin evlerinde internet bağlantısı ile anket maddelerindeki sample t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır ($p<.05$). Bu sonuçta gösteriyor ki örnekleme oluşturan velilerin çoğunluğunun evlerinde internet bağlantısının olduğu saptanmış Ve ailelerin evlerinde internetin olmasını istedikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo:17. Örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının cinsiyeti ile anket maddelerine yönelik t- testi sonuçları

Soru:8	$\bar{X}$	N	SS	t	p	Açıklama
Kız	119.69	270	17.00744	1.053	.305	P>.05 Fark Anlamsız
Erkek	118.57	262	19.12411			

Tablo 17’de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının cinsiyeti ile anket maddelerindeki t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır (p>.05). Bu sonuçta gösteriyorki örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının cinsiyetleri ile internet kullanımları arasında bir farkın olmadığı görülmüş ve velilerin cinsiyet ayırımı yapmaksızın çocuklarının interneti kullanmasını istedikleri saptanmıştır.

Tablo:18. Örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının sınıf tekrarı ile anket maddelerine yönelik t- testi sonuçları

Soru:10	$\bar{X}$	N	SS	t	p	Açıklama
Evet	113.82	23	13.30295	2.590	.108	P>.05 Fark Anlamsız
Hayır	119.38	509	18.23180			

Tablo 18’de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının sınıf tekrarı ile anket maddelerindeki t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır (p>.05). Bu sonuçta gösteriyor ki örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının sınıf tekrarı yapıp yapmamaları ile internet kullanımları arasında bir farkın olmadığı ve velilerin çocuklarına bir ceza unsuru olarak internet kullanımını kısıtlamadığı görülmüştür.

Tablo19. Örnekleme oluşturan velilerin cinsiyeti ile anket maddelerine yönelik t-testi sonuçları

Soru:1	$\bar{X}$	N	SS	t	p	Açıklama
Anne	117.97	297	18.28545	1.030	.311	P>.05 Fark Anlamsız
Baba	120.61	235	17.72891			

Tablo 19'de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan velilerin cinsiyeti ile anket maddelerindeki t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır ($p>.05$). Bu sonuçta gösteriyor ki örnekleme oluşturan velilerin cinsiyetlerinin çocuklarının interneti kullanmalarına yönelik görüşlerini etkilemediğini göstermektedir.

Tablo:20. Örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının interneti bir hafta içinde kullanım süreleri ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçları

Soru:13	$\bar{X}$	N	SS	F	p	P<.05 Fark Anlamlı
1Gün	112.70	217	17.07997	29.728	.000	2-3 Gün 4 Gün Ve Üzeri
2-3 Gün	121.12	174	17.19935			1 Gün 4 Gün Ve Üzeri
4 Gün ve üzeri	126.60	141	17.262558			1 Gün 2-3 Gün

Tablo 20'de görüldüğü gibi velilerin çocuklarının interneti bir hafta içinde kullanım süreleri puan ortalamaları 1gün ($\bar{X}$ =112.70, SS=17.07), 2-3 gün ($\bar{X}$ =121.12, SS=17.19) ve 4 gün ve üzeri ($\bar{X}$ =126.60, SS=17.26) şeklindedir.

İnterneti bir hafta içerisinde 1 gün kullanan çocuklar ile 2-3 gün , 4 gün ve üzeri kullananlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($F=29.728$, $P<.05$).

Buna göre velilerin çocuklarının interneti bir hafta içerisinde daha çok 1gün kullanmasını istediği görülmüştür. 2-3 gün, 4 gün ve üzeri kullanan

çocukların aillerinin de çocuklarının interneti 1 gün kullanmalarını istediği görülmüştür.

4 gün ve üzeri interneti kullanan çocukların ailelerinin çocuklarının internet kullanımına yönelik daha olumlu görüşte olduğu saptanmıştır.

Tablo:21. Örneklemi oluşturan velilerin çocuklarının sınıfı ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçları

Soru:9	$\bar{X}$	N	SS	F	p	
Sınıf 3	117.94	170	16.11743			
Sınıf 4	119.90	183	19.49108	.574	.564.	P>.05 Fark Anlamsız
Sınıf 5	119.51	179	18.36165			

Tablo 21'de görüldüğü gibi öğrencilerin sınıflarına göre puan ortalamaları 3.sınıf ($\bar{X}$ =117.94, SS=16.11) ,4.sınıf ($\bar{X}$ =119.97, SS=19.49) ve 5. sınıf ($\bar{X}$ =119.51, SS=18.36) şeklindedir.

Yukardaki tabloda anlaşılabacağı gibi öğrencilerin sınıfları ile velilerin çocuklarının internet kullanımı ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır.

Elde edilen sonuçlara göre velilerin, çocuklarının sınıflarına bakılmaksızın interneti kullanmalarında bir sakınca görülmediği saptanmıştır.

Tablo:22. Örneklemi oluşturan velilerin (anne) eğitim durumu ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçları

Soru:6	$\bar{X}$	N	SS	F	p	P<.05 Fark Anlamlı
İlkokul	115.21	110	15.05914	2.947	.020	Ortaokul Lise Üniversite Diğer
Ortaokul	116.74	55	19.80387			İlkokul Lise Üniversite Diğer
Lise	120.93	218	18.14218			İlkokul Ortaokul Üniversite Diğer
Üniversite	121.52	119	19.35959			İlkokul Ortaokul Lise Diğer
Diğer	115.46	30	16.70377			İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

Tablo 22'de görüldüğü gibi öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre puan ortalamaları, ilkokul ($\bar{X}$ =115.21, SS=15.05), ortaokul ($\bar{X}$ =116.74, SS=19.80), lise ($\bar{X}$ =120.93, SS=18.14), üniversite ($\bar{X}$ =121.52, SS=19.35) ve diğer branşlardan mezun olan anneler ($\bar{X}$ =115.46, SS=16.70) şeklindedir.

İlkokul mezunu olan anne veliler ile ortaokul, lise, üniversite ve diğer branşlardan mezun olan anneler arasında anlamlı bir fark vardır ($F=2.947$, $P<.05$).

Bu da çoğunluğunun lise, üniversite ve diğer branşlardan mezun olmuş olan anne velilerin eğitim seviyelerinin artıkça çocuklarının interneti kullanmalarını isteme oranlarının arttığı görülmektedir.

Tablo:23. Örnekleme oluşturan velilerin (baba) eğitim durumu ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçları

Soru:7	$\bar{X}$	N	SS	F	p	P<.05 Fark Anlamlı
İlkokul	113.71	117	16.78199	3.837	.004	Ortaokul Lise Üniversite Diğer
Ortaokul	120.84	63	15.10096			İlkokul Lise Üniversite Diğer
Lise	119.77	197	17.68787			İlkokul Ortaokul Üniversite Diğer
Üniversite	122.14	134	19.95150			İlkokul Ortaokul Lise Diğer
Diğer	119.28	21	19.30322			İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

Tablo 23'de görüldüğü gibi öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre puan ortalamaları, ilkokul ($\bar{X}$ =113.71, SS=16.78), ortaokul ($\bar{X}$ =120.84, SS=15.10), lise ($\bar{X}$ =119.77, SS=17.68), üniversite ($\bar{X}$ =122.14, SS=19.95) ve diğer branşlardan mezun olan babalar ($\bar{X}$ =119.28, SS=19.30) şeklindedir.

İlkokul mezunu olan baba veliler ile ortaokul, lise, üniversite ve diğer branşlardan mezun olan babalar arasında anlamlı bir fark vardır ($F=3.837$, $P<.05$).

Bu da çoğunluğunun lise, üniversite ve diğer branşlardan mezun olmuş olan baba velilerin, anne olan velilerde olduğu gibi eğitim seviyelerinin artıkça çocuklarının interneti kullanmalarını isteme oranlarında arttığı görülmektedir.

Tablo:24. Örneklemi oluşturan velilerin çocuklarının interneti bir gün içinde kullanma süreleri ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçları

Soru:14	$\bar{X}$	N	SS	F	p	P<.05 Fark Anlamlı
En Fazla 1 Saat	114.94	311	16.43218	23.138	.000	1-2 Saat Arası 3-4 Saat Arası
1-2 Saat Arası	124.22	185	17.48205			En Fazla 1 Saat 3-4 Saat Arası
3-4 Saat Arası	129.27	36	23.62881			En Fazla 1 Saat 1-2 Saat Arası

Tablo 24'de görüldüğü gibi velilerin çocuklarının interneti bir gün içerisinde kullanma süreleri puan ortalamaları, en fazla 1 saat ($\bar{X}$ =114.94, SS=16.43), 1-2 saat arası ($\bar{X}$ =124.22, SS=17.48) ve 3-4 Saat Arası ($\bar{X}$ =129.27, SS=23.62) şeklindedir.

İnterneti bir gün içerisinde en fazla 1 saat kullanan çocuklar ile 1-2 saat arası kullanan ve 3-4 saat arası kullanan çocuklar arasında anlamlı bir fark vardır ($F=23.138$, $P<.05$).

Buna göre kullanım süreleri daha çok olan çocukların velilerinin internete yönelik olumlu görüşlerde olduğu saptanmıştır.

Tablo:25. Örnekleme oluşturan velilerin istekleri doğrultusunda çocuklarının interneti bir gün içinde kullanma süreleri ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçları

Soru:15	$\bar{X}$	N	SS	F	p	P<.05 Fark Anlamlı
En Fazla 1 Saat	115.06	322	16.87905	24.323	.000	1-2 Saat Arası 3-4 Saat Arası
1-2 Saat Arası	124.87	199	16.67077			En Fazla 1 Saat 3-4 Saat Arası
3-4 Saat Arası	134.81	11	35.13636			En Fazla 1 Saat 1-2 Saat Arası

Tablo 25'de görüldüğü gibi velilerin çocuklarının interneti bir gün içerisinde kullanma süreleri puan ortalamaları, en fazla 1 saat ($\bar{X}$ =115.06, SS=16.87), 1-2 saat arası ($\bar{X}$ =124.87, SS=16.67) ve 3-4 saat arası ($\bar{X}$ =138.81, SS=35.132) şeklindedir.

İnterneti Bir gün içerisinde en fazla 1 saat kullanan çocuklar ile 1-2 saat arası kullanan ve 3-4 saat arası kullanan çocuklar arasında anlamlı bir fark vardır (F=24.323, P<.05).

Buna göre kullanım süreleri daha çok olan çocukların velilerinin internete yönelik olumlu görüşlerde olduğu saptanmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Bu araştırmada ilköğretimde öğrencilerin internet kullanımına yönelik velilerinin görüşleri araştırılmıştır.

Bu çalışmada örneklem yer almaktadır. Örneklem ilköğretim okularında okuyan öğrencilerin 532 velisinden oluşmaktadır. Örneklemin çocuklarının internet kullanımına yönelik görüşlerini almak için kişisel bilgilerden oluşan kişisel bilgi formu ve görüşlerin alındığı anket uygulanmıştır.

Araştırma kapsamında örneklemde yer alan öğrenci velilerinin demografik özellikleri incelendiğinde %54,7 (291 kişi) anne, %42,5 (226 kişi) baba ve %2,8 (15 kişi) diğer kişilerden oluşmaktadır. Velilerin yaşları incelendiğinde öğrenci velilerinin %7,0 (37 kişi) 20 - 30 yaş arası kişilerden oluştuğunu, %57,7 (307 kişi) 30 - 40 yaş arası, %32,9 (175 kişi) 40 - 50 yaş arası, ve %2,4 (13 kişi) 50 - 60 yaş arası velilerden oluştuğu görülmektedir. Velilerin çocukların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde örneklemi oluşturan öğrencilerin %50,8 (270 kişi) erkek, %49,2 (262 kişi) ise kız öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Öğrencilerin kullandıkları internet bağlantı türü incelendiğinde, %24,6 (131 kişi) internete bağlanırken ADSL kullandığını, %23,7 (126 kişi) diğer bağlantı türlerini kullandığını, %22,9 (122 kişi) Mobil (3G) kullandığını, %18,2 (97 kişi) Kablosuz Ağ kullandığını ve %10,5 (56 kişi) Dial Up bağlantı çeşidini kullandıkları görülmektedir. Bu sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin bir çoğunluğunun internete bağlanırken Adsl'i tercih ettiği görülmektedir.

Velilerin çocuklarının interneti bir gün içinde kullanma sıklığı incelendiğinde ($X^2 = 136,412$, $p = ,000$) çocukların interneti bir hafta içindeki kullanım sıklığı ile bir gün içindeki kullanım sıklığı arasındaki istatistiksel anlamda

bir farkın olduğu görülmüş, çocukların hafta içindeki internet kullanım günleri arttıktan sonra gün içindeki kullanım sıklığı 1 saatten 1-2 saat arası artış gösterdiği saptanmıştır. Velilerin çocuklarının internet kullanımına izin verme durumu incelendiğinde %79,9 (425 kişi) izin verdiğini, %11,5 (61 kişi) izin vermediğini ve %8,6 (46 kişi) diğer görüşlerde olduğunu saptanmıştır. Açık uçlu olarak yapılan sorularda velilerin çocuklarının interneti kullanmalarına izin verdikleri fakat çeşitli nedenlerden dolayı da interneti kullanmalarını istemedikleri ortaya çıkmıştır. Velilerin çocuklarının interneti kullanmalarına izinleri olmadığı halde 1 gün kullananların %75,4 (46 kişi) olduğu, 2-3 gün kullananların 13,1 (8 kişi) olduğu ve 4 gün üzeri kullananların'da %11,5 (7 kişi) olduğu sonuçları ortaya çıkmış ve buna göre çocuklarının interneti kullanmalarına izni olmayan velilerin izinsiz olarak internete giren çocuklarının internete girdikleri gün bakımından anlamlı olarak bir düşüşte olduğu görülmüştür.

Evlerinde internet bağlantısı olanları incelediğimizde %72,4 (385 kişi) evlerinde internetin olduğu, %27,6 (147 kişi) evlerinde internetin olmadığı görülmüş, buna göre evlerinde interneti olduğu halde çocuklarının interneti kullanmasına izni olmayanların %50,8 (31 kişi) olduğu da saptanmıştır. Bunun sebebinin de açık uçlu olarak sorulan sorulara verilen yanıtlardan kimi velilerin çocuklarının teknolojiye geri kalmamalarını istemeleri fakat bazı velilerin korkularının olmasından dolayı da çocuklarının interneti kullanmasını istememeleri olduğu saptanmıştır. Annenin ($X^2 = 18,885$, $p = ,015$) ve babanın ($X^2 = 18,520$, $p = ,018$) eğitim durumu ile çocuklarının interneti kullanmalarını incelendiğinde annenin ve babanın eğitim durumu ile çocuklarının interneti kullanmaları arasındaki istatistiksel anlamda fark olduğu ortaya çıkmış ve ailelerin mezuniyet durumu farketmeksizin iznim var, iznim yok ve diğer diyen velilerin düşüşte olduğu saptanmış ve çoğunluğun izin verdiği görülmüştür.

Çocuklarının bir gün içinde interneti kullanma sıklığı ile siz çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti ne kadar kullanmasını istiyorsunuz sorusu incelediğimizde ($X^2 = 302,179$, $p = ,000$) çocuğunuzun bir gün içinde interneti kullanma sıklığı ile siz çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti ne kadar kullanmasını istiyorsunuz arasındaki istatistiksel anlamda fark olduğu sonucu

ortaya çıkmış, bu da çoğu çocukların, ailelerinin istekleri doğrultusunda internet kullandıkları, hatta daha fazla interneti kullanmalarını isteyen ailelerin çocuklarının dahi interneti en fazla 1 saat kullandıkları sonucu saptanmıştır.

Çocuğunuzun internet kullanımına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesine bakıldığı zaman örneklem dikkate alındığında ailelerin çocuklarının merak ettiği konuları öğrenmek için ilk başvuru kaynağı olarak interneti gördükleri ve ailelerin internetin çocukları için gereksiz ve kullanışsız bilgi içerdiğini düşündükleri belirtilmiştir. Ailelerin çocuklarının araştırdığı konuda en ayrıntılı bilgiye internetten ulaştığı, aynı zamanda çocuklarının internette çalışmanın sinir bozucu olduğunu düşündüklerini belirtmişler, ailelerin internetin çocuklarında araştırma yapma isteğini artırdığını ve kitap okumaları yerine interneti kullanmasını tercih ettikleri belirtilmiştir. Çocukların uygunsuz içerikli sitelere erişebilme olasılığı aileleri tedirgin ettiği bunun yanında ailelerin çocuklarının internet kafe'ye gitmesine izin vermedikleri belirtilmiştir. Son olarak çocuklarının internet sayesinde yeni kişilerle tanışması aileleri sevindirmedeği, aynı zamanda çocuklarının sorunlarını internet yoluyla farklı kesimlerden kişilerle paylaşmasının aileleri rahatlatmadığı sonuçları ortaya çıkmıştır.

Örnekleme oluşturan velilerin evlerinde internet bağlantısı ile anket maddelerindeki t-test sonuçlarına bakıldığı zaman sonuçlar arasında anlamlı bir farkın olduğu saptanmış ($p < .05$). Velilerin çoğunluğunun evlerinde internet bağlantısının olduğu ve ailelerin evlerinde internetin olmasını istedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Velilerin çocuklarının cinsiyeti ile anket maddelerindeki t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmış ($p > .05$) örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının cinsiyetleri ile internet kullanımları arasında bir farkın olmadığı görülmüş ve velilerin cinsiyet ayırımı yapmaksızın çocuklarının interneti kullanmasını istedikleri saptanmıştır.

Velilerin çocuklarının sınıf tekrarı ile anket maddelerindeki t-test sonuçlarına bakıldığı zaman ($p > .05$) velilerin çocuklarının sınıf tekrarı yapıp yapmamaları ile internet kullanımları arasında bir farkın olmadığı ve velilerin çocuklarına bir ceza unsuru olarak internet kullanımını kısıtlamadığı görülmüştür.

Velilerin cinsiyeti ile anket maddelerindeki t-test sonuçları arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmış ($p>.05$) ve velilerin cinsiyetlerinin çocuklarının interneti kullanmalarına yönelik görüşlerini etkilemediği görülmüştür.

Örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının interneti bir hafta içinde kullanma süreleri ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçlarına baktığımız zaman interneti bir hafta içerisinde 1 gün kullanan çocuklar ile 2-3 gün , 4 gün ve üzeri kullananlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüş ($F=29.728$, $P<.05$) Buna göre velilerin çocuklarının interneti bir hafta içerisinde daha çok 1 gün kullanmasını istediği, 2-3 gün, 4 gün ve üzeri kullanan çocukların ailelerinin de çocuklarının interneti 1 gün kullanmalarını istediği görülmüştür. 4 gün ve üzeri interneti kullanan çocukların ailelerinin çocuklarının internet kullanımına yönelik daha olumlu görüşte olduğu saptanmıştır. Velilerin çocuklarının sınıfı ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçlarına baktığımız zaman öğrencilerin sınıfları ile velilerin çocuklarının internet kullanımı ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu ortaya çıkmış. elde edilen sonuçlara göre de velilerin, çocuklarının sınıflarına bakılmaksızın interneti kullanmalarında bir sakınca görülmediği saptanmıştır. Öğrencilerin annelerinin ve babalarının eğitim durumu ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçlarına baktığımız zaman ilkokul mezunu olan anne ($F=2.947$, $P<.05$) ve baba ($F=3.837$, $P<.05$) olan veliler ile ortaokul, lise, üniversite ve diğer branşlardan mezun olan veliler arasında anlamlı bir fark olduğu bu da çoğunluğunun lise, üniversite ve diğer branşlardan mezun olmuş anne ve baba olan velilerin, eğitim seviyelerinin artıkça çocuklarının interneti kullanmalarını isteme oranlarında arttığı sonucunu ortaya koymuştur.

Örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının interneti bir gün içinde kullanma süreleri ile anket maddelerine yönelik Anova sonuçlarına baktığımızda interneti bir gün içerisinde en fazla 1 saat kullanan çocuklar ile 1-2 saat arası kullanan ve 3-4 saat arası kullanan çocuklar arasında anlamlı bir fark olduğu ($F=23.138$, $P<.05$) ve kullanım süreleri daha çok olan çocukların velilerinin internete yönelik olumlu görüşlerde olduğu saptanmıştır. Velilerin çocuklarının interneti bir gün içerisinde ne kadar kullanmasını istiyorlar sorusuna baktığımız zaman bir gün içerisinde en fazla 1 saat kullanan çocuklar ile 1-2 saat arası kullanan ve 3-4

saat arası kullanan çocuklar arasında anlamlı bir fark olduğudur ($F=24.323$, $P<.05$). Buna göre internet kullanım süreleri daha çok olan çocukların velilerinin internete yönelik olumlu görüşlerde olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak veliler çocuklarının uzun süreli internet kullanımlarına olumlu baktıkları görülmüştür. Özellikle eğitim düzeyleri yüksek olan ailelerin çocuklarının ödev ve araştırmalarında interneti fazla kullanmalarına izin vermişlerdir. Ancak internet sayfalarındaki sakıncalı sitelerden duydukları tedirginlikleri belirtmişlerdir.

Öneriler

Günümüzde ilerleyen internet teknolojilerinin evimizin içerisine girmesi ve bu teknolojinin gerek aile bireyleri gerekse çocuklarımızın kullanması neredeyse imkansız hale gelmiştir bu sebeplerden dolayı ve araştırmadan elde edilen sonuçlara göre bu teknolojik araçların ve bunla birlikte gelen internet kavramının çocuklarımızın güvenli bir şekilde hem eğitim amaçlı hem de eğlence amaçlı kullanılması önerilmektedir.

Ayrıca araştırma sonucunda elde edilen olumlu sonuçlara yönelik ve bu konuda yapılması gereken araştırmalara ilgili olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Öğretmenler derslerinde interneti kullanarak birçok kaynağa ulaşip derslerine destek sağlamalıdır.
2. Öğretmenler interneti kullanarak hazırladıkları ders notlarını öğrencileriyle paylaşmalıdırlar. Böylece öğrenciler ders notlarını bilgisayarlarına hem indirebilir hem de istedikleri zaman çevrimiçi olarak da görüntüleyip diğer arkadaşlarıyla da paylaşabilirler.

3. Bilgisayar ve internet teknolojilerinin eğitime olan katkıları incelendiğinde geleneksel eğitime destek olarak internet araçlarını kullanarak kısıtlı ders süresinde yapılamayacak birçok etkinliği internet araçları kullanılarak yapılmalıdır.
4. Okullardaki öğretmenler tarafından ailelere internet konusunda bilgi edinmeleri için kurslar verilmelidir.
5. Öğretmen yetiştiren kurumların programlarına internetin öğrenme ve öğretme sürecinde kullanımı konusunda dersler konularak, öğretmen adaylarının bu bilgi ve becerilerle yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.
6. Veliler çocuklarına evde internet kullanımı konusunda kurallar koymalıdır.
7. Çocuklar internet kullanımı konusunda ailelerin sözünü dinlemeleri, ve başka yer ve mekanlarda ailelerinden izinsiz internete girmemeleri için çocuklarına aileler tarafından internette karşılaşılabilecekleri olumsuzluklar konusunda bilgi verilmelidir.
8. Aileler çocuklarının interneti kullanmasını yasaklamak yerine internet'i ebeveynleriyle birlikte kullanma alanları sağlamalıdır.
9. Aileler çocuklarının uygunsuz içerikli sitelere erişebileceğinden tedirgin olmamaları için filtreleme programları kullanmalıdır.
10. Veliler çocuklarına sohbet odalarında konuşmanın, yabancılarla konuşmayla aynı olduğunu, bu kişilerle asla yüzyüze buluşmayı kabul etmemeleri gerektiğini öğretip sakıncalarından bahsedmelidir.

A. Çocukların interneti kullanmasına yönelik öneriler:

1. İnternette sohbet ederken, mesaj gönderirken ya da mektuplaşırken kişisel bilgiler asla (ad, soyad, adres, telefon numarası, okul bilgileri gibi) verilmemelidir.
2. İnternette kullandığınız adınızı ya da parolanızı başkalarına söylenmemelidir.
3. İnternet aracılığıyla alış veriş yaparken, sitenin güvenli olup olmadığını kontrol edilmelidir.

B. Ailelere internetin kullanılmasına yönelik öneriler:

Aşağıda genel olarak çocuklarınızın internet üzerindeki güvenliklerini sağlamak için alabileceğiniz önlemler sıralanmıştır.

1. Aileler çocuklarının internet bağımlısı olup olmama belirtilerini araştırıp. Çocuklarının internet kullanımının okuldaki performansını, sağlığını, ailesiyle ve arkadaşlarıyla ilişkilerini etkileyip etkilemediğini düşünüp, internet bağımlılığı belirtileri gösteriyorsa, profesyonel bir danışmana başvurmalarıdır.
2. Aileler çocuğunun internet kullanımını yasaklamamalıdır. Unutmayın ki, internet sosyal hayatın önemli bir parçasıdır. Ancak, çocuğunun bilgisayar karşısında geçirdiği süreye bir sınır getirmelidirler.
3. Çocuğunuza internet üzerinde ulaştıkları bilgilerin ya da gördükleri her şeyin doğru olmadığını, bilginin doğruluğunu sorgulaması gerektiğini ve nasıl sorgulayacağını öğretmelidir.

4. Çocuğunuzun çevrimiçi etkinlikleri hakkında endişeleriniz varsa, bunu çocuğunuzla konuşup. Öğretmenler ve diğer internet kullanıcılarından tavsiye ve danışmanlık almalıdır.
5. Çocuğunuzla bir anlaşma yapın ve bu kurallar çerçevesinde davranmazsa, internet kullanımını yasaklayacağınızı açıkça belirtin. Nitekim, Amerika'da okullarda çocuklara imzalatırılan "İnternet Güvenliği Sözleşmesi" ve Microsoft (2004) tarafından önerilen "Çevrimiçi Davranış Kuralları Anlaşması" bulunmaktadır. Bu anlaşmaları çocuğunuza imzalatarak sorumluluk almasını sağlayabilirsiniz (Odabaşı ve diğerleri, 2007).

KAYNAKÇA

- göl, M. (2004), "*İnternet: Olanaklar, Araçlar Ve Yönetimi*".
<http://www.bid.ankara.edu.tr/start/kemer/kemer1/html>. Adresinden 17.02.2005 tarihinde alınmıştır.
- çay, C. (2006), "*Türk Eğitim Sistemi*", Anı Yayıncılık, Ankara.
- an, C. (1997). "*Eğitim teknolojisi*" ,5. baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- stralian families and internet use. (2000)
http://www.aba.gov.au/newpubs/new_releasess/archive/2000. adresinden 22.07.2004 tarihinde alınmıştır.
- a, C. (2001), "*Bireysel Ve Kitle İletişim Aracı Olarak İnternet Ve Toplumsal Etkileri*". Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- yd, D ve Ellison, N. (2007), "*Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship*".<http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/> adresinden 15.03.2009 tarihinde alınmıştır.
- yraktar. F. (2001), "*İnternet Kullanımının Ergen Gelisimindeki Rolü*", Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- en. H. (2009), "*Web 2.0 Araçlarının Windows Live Spaces'e Entegre Edilerek Eğitim Amaçlı Kullanılması*", Yüksek lisans tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs.
- şim Suçları ve İnternet Kafelerle İlgili İstanbul, İzmir, Bursa, Antalya, Adana, Elazığ Emniyet Müdürlükleri değerlendirmeleri, Polis dergisi, 17-18-19-20-25.02.2004.

H. (2003), "Öğrencilerin Bilgisayar Ve İnternet Kullanımına İlişkin Bir Araştırma", M.Ü.İ.İ.B.F. İşletme Bölümü.

enbrenner, U. (1999), "Growing chaos in the lives of children, youth and families: How can we turn it around? Madison". Library Technology Group.

ura, A. (1997), "Self-efficacy: The exercise of control". New York. N.H. Freeman.

köstürk, Ş. ve Diyerleri. (2008), "Bilimsel Araştırma Yöntemleri", Pegem yayınları, Ankara.

ll, K ve Cummings, M.N. (2000), "Computer usage in family and consumer sciences education"18(1)

http://www.natefac.org/journal/vol_18_no1/computerusagefamily.htm.

Adresinden 15.10.2004 tarihinde alınmıştır.

ek.G Ve Sağıroğlu.Ş. (2006), "Çocuk ruh sağlığı", Alfa Yayınları, İstanbul.

, C. ve Hsiao, M.C. (2000), "Internet addiction, usage, gratification and pleasure experience: the Taiwan college students' case". Computer & Education, 35 ; 65-80.

ti, K. (1985), "Fen Eğitimi Teknolojisi", Anı Yayıncılık, Ankara.

kların Ve Gençlerin Bilgisayar Ve İnternet Güvenliği, Politeknik dergisi cilt:10 sayı:1 S.33-39, 2007.

s, R.A (2001), "A cognitive-behavioral model of pathological Internet use". Computers in Human Behavidr, 17; 187-195.

S. (2003), "Ülkemizde Bilişim Suçları ve Mücadele Yöntemleri", Emniyet Genel Müdürlüğü.

E Bilim <http://www.egitim-bilim.com> adresinden 23.1.2008 tarihinde alınmıştır.

(1994), "Eğitimde Program Geliştirme", Meteksan Yayınları.

ve Akman, Y. (1998), "Gelişim ve Öğrenme", Arkadaş Yayınları, Ankara.

007), "Social Network and Facebook". <http://e-bergi.com/2007/Aralik/Social-network> adresinden 23.05.2009 tarihinde alınmıştır.

1., McCord, L. (1998), "Adding value in the information age: Uses and Applications of sites on the World Wide Web". Journal of Business Research, 187-194.

(1985), "Okulda Öğrenme ve Öğretme", Alkım Yayın Evi.

an, Ş, Seferoğlu, S. (2005), "Öğrencilerin Evde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Çalışma". XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi 28-30 Eylül 2005 DENİZLİ / 839)

. (2003), "İnternet Kafelerin Denetlenmesi ve Eğitim Amaçlı Kullanımının Değerlendirilmesi", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

N.Z. (2003). "İnternet Ağı, Yönetimi, Bileşenleri Ve Önemi" <http://www.google.com.tr>. Adresinden 18.07.2004 tarihinde alınmıştır

(1993), "Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi", Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 11, 1993, Eskişehir:

World Stats, www.internetworldstats.com/stats.htm adresinden 21.03.2009 tarihinde alınmıştır.

http://www.uzman-yazilim.com/bilgi/internet_tarihcesi.php adresinden 23.1.2008 tarihinde alınmıştır.

<http://www.egitim.com/genel/0007/d0007.internet.internetnedir.p01.asp?BID=05In> nedir? Adresinden 23.1.2008 tarihinde alınmıştır.

R, Gross, A.M. (1995), "Cognitive tempo, violent video games and aggressive behavior in young boys", *Journal of Family Violence*, 10; 337-350.

Amet, L. (2003), "Sınıf Yönetimi", Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Y. ve Deryakulu, D. (2004), "Eğitimde Bireysel Farklılıklar", Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

I. (1999), "İnternette Pazarlama", Beta Yayın, İstanbul.

z ağın avantajları dezavantajları kablosuz-agin-avantajlari-ve-dezavantajlari.htm adresinden 21.1.2008 tarihinde alınmıştır.

K. S. (2001), "Usage of internet by persons aged 50+ at the community center for vital aging muncie". <http://www.bsu.edu/web/kskeys/objective.html>. adresinden 23.04.2005 tarihinde alınmıştır.

H. (2000), "Eğitimde Yeni Teknolojilerle Öğretmenin Değişen Rolü", Adım Dergisi, Eğitim Özel Sayısı. Lefkoşa, K.K.T.C. s.65-78.

H. (2002), "İnternete Yönelik Likert Tipi Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.

h, C. , Jave, P. (1999), "Management Information Systems", Prentice Hall Pub, New Jersey.

M. (2008), "İnternet, cep telefonu, bilgisayar oyunlarının çocuk ve gençlerin ruh sağlığına etkileri", Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Sivas, Türkiye.

A. ve diğerleri. (2009), "Bilgisayar Ağları ve İletişim", 1. Basım, Nobel yayın, İstanbul

e, R., Eastin, M. S., Gregg, J. (2001), "Reformulating the Internet paradox: Social cognitive explanations of Internet use and depression". *Journal of Online Behavior*, 1 ; 3-

I, J, Mandel, İ, Kunii, M. (1999), "Internet Usage: Pros and Cons, Management Review", Vol:88, Issue, p8-13

I, W, J. (1995), "The city of bits: Space, place, and the infobahn". Cambridge. MA : MIT Press.

M. (1996), " The Internet as mass medium". *Journal of Communication*. 46; 1696.

M. (1991), "*Toward a critical mass theory of interactive media*", Newbury. Park.CA: Sage.

T. (2000), "WEB Kuralları". (Çev. İnci Berna Kalınyazgan), MediaCat Kitapları, Ankara.

ve İnternet <http://www.webhatti.com/network-veinternet> adresinden 25.2.2008 tarihinde alınmıştır.

cs R., Miaduser, D. ve Shemla, A. (2001), "*Information and communication technologies usage by students in an Israeli high school*", Tel Aviv university. <http://www.muse.tau.ac.il/publications/ICT.pdf>. Adresinden 27.01.2008 tarihinde alınmıştır.

, H, F, Kabakçı, I ve Çoklar, A, N. (2007), "*İnternet, Çocuk ve Aile*", Nobel Kitabevi, Ankara.

, H, F, Çoklar, A, N ve Kabakçı, I, (2007), "*Yeni Dünya: İnternet - Ailelerin Yeni Dünyadaki Sorumlulukları Nelerdir?*", 8. Aybastı-Kabataş Kurultayı / 2-3 Temmuz

Ö, Odabaşioğlu, G, Eraslan, D, Genç, Y, ve Kalyoncu, A. (2007), "*İnternet bağımlılığı: Kliniği Ve Tedavis*", Bağımlılık Dergisi, 2007, Cilt: 8, Sayı: 1, s:36-41 / Journal of Dependence, 2007, Vol: 8, N.: 1, pp.36-41

A. (2003). <http://turk.internet.com/haber/yaziyaz.php3?yaziid=6532> adresinden 5.2.2008 tarihinde alınmıştır.

M. (2001). "Türkiye'de İnternet Konferansları VII" İstanbul Harbiye Askeri Üzesi, 1-3 Kasım, İstanbul.

- , P, Marwell, G, Teixeira, R. (1985), "A theory of the Critical Mass: Interdependence, group heterogeneity, and the production of collective action". American Journal of Sociology. 91 ; 522-556.
- elli, M, Browne, B., Johnson, K. (1999), "The bits and bytes of computer/ Internet addiction: A :factor analytic approach". Behavior Research Methods, Instruments, and Computers, 31 ; 305-314.
- , M.L. (1999), "The internet as a practical problem: Empowerpoint in the electronic global village". Kappa Omicron nu FORUM. 11(1) 13-30.
- arch and guidelines for children use of the internet.(2000)
http://www.nsb.org/safe.smart/full_report.htm. adresinden 26.01.2006 tarihinde alınmıştır.
- li, S. (1988). "Interactivity: From new media to communication". Newbmy Park. CASage.
- gold, H. (1993), "The virtual community: Homesteading on the electronic jrontier", Addison. Reading, MA.
- rd, M. (2001), "Five Secrets for Parents to Help Encourage Responsible Use of the Internet", <http://ResponsibleKids.net/article1.htm>. adresinden 12.09.2006 tarihinde alınmıştır.
- en, F, Brandy, D, Smith, G, Rodrigue, K, Pulvers, K. (1999), "An examination of internet usage on two college Campuses", College Student Journal, Vol:33, Issue:2, Jun p257-260
- ci, B, Z. (2006), "Birlikte Büyütelim Çocuk Ruh Sağlığı", Alfa Yayınları, İstanbul.
- s, D. (1995), "The paradox of environmental Psychology", American

Psychologist.50 ; 821-837.

orbalık http://www.halkgazetesi.com.tr/news_detail.php?id=6919 adresinden
14.03.2008 tarihinde alınmıştır.

F. (2006), " İnternet ve Çocuk İstismarı", Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları AD, Sosyal Pediatri BD

u, D.Ö. (2002), "*Halkla ilişkilerin yeni mecrası: internet*". İstanbul Üniversitesi.
Yüksek lisans tezi, İstanbul.

. (2005), "*Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*". Pegem Yayıncılık.

r, N. (2000), "*Çocuk ve İnternet Kullanımı*", Akademik Bilişim 2000, 10-11 Şubat
2000, Süleyman Demirel Üniversitesi.

, W.J., Grant, X.Z., Dekkers, J.ve Marshall S. (2001), "*Socio- economic factors
affecting home internet usage patterns*", Central Queensland University.
<http://www.inform.nu/articles/vo16/v6p233-246.pdf>. adresinden
27.01.2006 tarihinde alınmıştır.

M, Arifoğlu, Ç. (2009), "*Yaşam Boyu Eğitim Programlarına Katılan Öğretmenlerin
İnternet Kullanımına Yönelik Görüşleri*", Eğitim Bilimleri Konferansı, Ankara.

oylu, H., Çavuş, N., Özçınar, Z., Etcı, C., Hürsen, Ç., Erçağ, E., Özdamlı, F.,
Ekizoğlu, N., Sakallı, M. & Tuncay, N. (2008), "*Öğretim Teknolojileri ve Materyal
Tasarımı*", 1. Baskı, Pegem Akademi, ISBN 978-605-5885-47-2.

ott, P. (1999), "*The diffusion of the Internet in the Republic of Turkey*", Global

Diffusion of the Internet Project.

D, S. (2001), "*İnternet Rejimi ve Düzenleme Sorunu*", (Çev. Hasan Sınar), Adalet Yüksek Okulu, 20.Yıl Armağanı, İstanbul, 203.

elovich ve diğerleri. (1995), "*Cybercitizen: A Profile of Online Users*".
<http://www.yankelovitch.com/cyber/FINDINGS.HTM>. Adresinden 27.01.2006 tarihinde alınmıştır.

ioğlu, R.Yılmaz. (1997), "*Bilgisayar Suçları*", 1.Baskı, Alfa Yayınevi, s.120-121. İstanbul.

, P. (2001), "*Bilişim Çağının Birey Ve Gruplar Temelinde Psikolojik Etkiler*". Bilişim Toplumuna Giderken Psikoloji, Sosyoloji ve Hukukta Etkiler Sempozyumunda Sunulan Bildiri. Ankara.23-24 Mart.

, M. C , Bölükbaş, K. (2003), "*İnternet Kafeler Gençlik ve Sosyal Sapma*", 1. Polis Bilişim Sempozyumu Bildirileri. 187-191 Ankara.

EKLER

EKG-1

VELİLERİN ÇOCUKLARININ İNTERNET KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Dalı kapsamında ülkemizdeki İlköğretim öğrencilerinin internet kullanımına yönelik velilerin görüşlerine yönelik bilimsel bir araştırma yapılmaktadır. Bu çalışmada; zın internet kullanımına yönelik görüşlerine ilişkin bazı ifadeler bulunmaktadır. Her özenle okuduktan sonra, size uygunluk derecesine göre değerlendirerek, uygun (X) işareti koyunuz. Yanıtlarınızın, sizin gerçek düşüncelerinizi içtenlikle yansıtmayı, çalışmaya güvenilir veriler sağlaması açısından çok büyük önem taşımaktadır. nız için teşekkür ederiz.

Dr. Murat TEZER
Üniversitesi
Fakültesi

Yüksek Lisans Öğrencisi
Gülhan Bengihan
Yakın Doğu Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

...ran veli. ()Anne () Baba () Diğer.....

gisayarınız var mı ? ()Evet () Hayır

ernetiniz var mı ? ()Evet () Hayır

anti çeşidiniz nedir?

Kablosuz ağ (Wireless) () Mobil (3G) () Çevirmeli Ağ (Dial up) Diğer.....

Okul durumu () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Diğer.....

im durumu () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Diğer.....

cinsiyeti ☐ Kız ☐ Erkek

kaçıncı sınıf? () 3.sınıf () 4.sınıf () 5.sınıf () 6.sınıf () 7.sınıf () 8.sınıf

kararı yaptı mı.? () Evet () Hayır

n internet kullanıma:

ar nedeni:.....

yok nedeni:.....

() Diğer.....

Çocuğunuz bilgisayar eğitimi aldı mı? () Evet () Hayır

Eğer aldıysa nereden? () Okul () Kurs () Aile () Diğer.....

Çocuğunuzun bir hafta içerisinde interneti kullanma sıklığı nedir?

() 1 gün () 2-3 gün () 4-5 gün () Her gün

Çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti kullanma süresi nedir?

() En fazla 1 saat () 1-2 Saat arası () 3-4 Saaat arası () 5 Saat ve yukarısı

Siz çocuğunuzun bir gün içerisinde interneti ne kadar süre kullanmasını istiyorsunuz?

() En fazla 1 saat () 1-2 Saat arası () 3-4 Saaat arası () 5 Saat ve yukarısı

Çocuğunuz İnterneti en çok hangi amaç için kullanıyor? (Birden fazla şık işaretlenebilir)

() Ödev yapmak () Chat yapmak () Oyun oynamak

() Alışveriş yapmak () Film izlemek () Mesaj göndermek

() Müzik dinlemek () Bilgi edinmek () Diğer.....

ÇOCUĞUNUZUN İNTERNET KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Görüşler	kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	kesinlikle Katılmıyorum
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. Çocuğum adına interneti güvenli buluyorum.					
2. İmkanım olsa internet hızımı artırırım.					
3. Çocuğumun interneti kullanma isteği beni sevindiriyor.					
4. İnternet kafeye gitmesine izin veriyorum.					
5. Çocuğumun gelişmesi için, internetin kütüphanelerden daha yararlı olduğunu düşünüyorum.					
6. İnternetin çocuğum üzerinde bağımlılık yarattığını düşünüyorum.					
7. İnternetin çocuğumu kötü etkilediğini düşünüyorum.					
8. İnternetin çocuğumun sosyal becerilerinin gelişmesini engellediğini					
9. İnternet çocuğumun boş zamanlarını değerlendirmesi için uygun bir araçtır.					
10.Çocuğumun internette daha fazla oyuna zaman ayırması beni sinirlendirir.					

11. İnternet çocuğumun merak ettiği konuları öğrenmek için ilk başvuru					
12. Çocuğum araştırdığı konuda en ayrıntılı bilgiye internette ulaşır.					
13. İnternetin çocuğumun eğitsel açıdan geliştirdiğine inanıyorum.					
14. İnternet çocuğumun araştırma yapma isteğini artırıyor.					
15. İnternet çocuğumun genel kültürünü geliştiren bir araçtır.					
16. İnternette kendi hızına göre öğrenme imkanı yakaladığını düşünüyorum.					
17. İnternetteki ödev sitelerinin çocuğum için yararlı olduğunu düşünüyorum.					
18. Çocuğum için internetteki öğretimin ilgi çekici olduğunu düşünüyorum.					
19. İnternette öğretimin çocuğumu sıkıcılıktan kurtardığını düşünüyorum.					
20. İnternet çocuğumun ders veriminde artış sağlar.					
21. İnternet çocuğumun kullanabileceği evrensel bir kütüphanedir.					
22. Çocuğumun interneti kullanma isteği beni tedirgin ediyor					
23. İnternet kullanımı ile kontrolsüz bir şekilde bilgi elde edeceğine					
24. Çocuğumun internet kafeye gitme isteği beni tedirgin ediyor.					
25. İnterneti kullanması yerine kitap okumasını tercih ederim.					
26. İnternetin çocuğum için gereksiz ve kullanışsız bilgi içerdiğini					
27. Çocuğumun İnternette alış veriş yapmasını güvenli bulmuyorum.					
28. İnterneti boş zamanları dışında kullanmasına izin vermiyorum.					
29. İnternette iken tacize uğramasından korkuyorum.					
30. İnternette korunma programlarına (aile koruma paketi) güvenmiyorum.					
31. Uygunsuz içerikli sitelere erişebilme olasılığı beni tedirgin ediyor.					
32. İnternette çalışmanın çocuğum için sinir bozucu olduğunu düşünüyorum.					
33. İnternetin çocuğumu saldırganlaştırdığını düşünüyorum.					
34. İnternette çocuğumun kendini özgürce ifade edebildiğine inanıyorum.					
35. Mektup yazmak yerine e – posta kullanmasını tercih ederim.					
36. Fazla internet kullanımının çocuğum için iletişim bozukluğuna neden olduğunu düşünüyorum.					
37. Çocuğum internet sayesinde yeni kişilerle tanışması beni sevindiriyor					
38. Çocuğum'un sorunlarını internet yoluyla farklı kesimlerden kişilerle paylaşması beni rahatlatıyor.					
39. İnternetin çocuğumda huzursuzluk yarattığını düşünüyorum					
40. Çocuğumun internette zamanın nasıl geçtiğini bilmeden vakit geçirmesi beni sinirlendiriyor.					

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/I-B/09

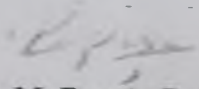
Lefkoşa

12.11.2009

Sn. Gülhan Bengihan
Yakın Doğu Üniversitesi,

“Velilerin, Çocukların İnternet Kullanımına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi” konulu anketin soruları Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş ve uygulanmasında bir sakınca görülmemiştir.

Anketi uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve uygulama tamamlandıktan sonra da anket sonuçlarının Müdürlüğümüze ve Talim Terbiye Dairesi Müdürlüğü’ne iletilmesi hususunda bilgilerinizi saygı ile rica ederim.

M. Bumin Paşa
Müdür

ZT/CT

Tel (90) (392) 228 3136 - 228 6893
Fax (90) (392) 228 7158
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KKTC